

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 31.1.1996
KOM(96) 19 slutlig

KONCENTRATIONSKONTROLL I GEMENSKAPEN:

GRÖNBOK

OM ÖVERSYN AV KONCENTRATIONSFÖRORDNINGEN

(framlagt av kommissionen)

Sammanfattning

Genom koncentrationsförordningen, antagen av rådet 1989, fick gemenskapen för första gången ett lämpligt instrument för kontroll av gränsöverskridande koncentrationer. Koncentrationskontrollen i Europa har krönts med framgång. Inom EES har alla koncentrationer som omfattats av förordningen varit underkastade samma bestämmelser och bedömts av en enda myndighet, nämligen kommissionen. Detta har skett snabbt och effektivt på grundval av genomblickbara förfaranden.

Sedan förordningen trädde i kraft 1990 har mer än 350 slutliga beslut antagits av kommissionen. I ett stort antal ärenden gav de anmälda transaktionerna inte upphov till några konkurrensmässiga problem och godkändes därför inom en månad. I de fall koncentrationen skulle ha skapat eller förstärkt en dominerande ställning vidtogs dock åtgärder för att förhindra en försämring av den konkurrensmässiga strukturen på marknaden. Fyra transaktioner förbjöds därför och 24 andra transaktioner förändrades väsentligt för att ta hänsyn till kommissionens konkurrensmässiga invändningar.

Efter närmare fem år av europeisk koncentrationskontroll måste kommissionen, enligt sitt åtagande gentemot rådet 1993, undersöka hur koncentrationsförordningen fungerar. Kravet omfattar huvudsakligen nivån på de tröskelvärden över vilka koncentrationerna skall anmälas till kommissionen, men även det sätt på vilket transaktionerna hänskjuts mellan kommissionen och medlemsstaterna. Kommissionen tar dessutom tillfället i akt att åtgärda förordningens brister och bemöta kritiken rörande dess fungerande hittills.

I denna grönbok beskrivs de befintliga bestämmelserna om koncentrationer såväl på gemenskapsnivå som på medlemsstatsnivå. Därpå läggs en rad möjligheter fram för diskussion. Dessa kan sammanfattas på följande sätt:

- Tröskelvärden: För närvarande måste omsättningen i hela världen för de företag som ingår i en koncentration överskrida 5 miljarder ecu och, för minst två av dessa företag, 250 miljoner ecu inom gemenskapen. Ett betydande antal koncentrationer som kan väntas påverka marknadsstrukturen i mer än en medlemsstat uppnår inte dessa höga nivåer. Enligt den information kommissionen har tillgänglig, vore det mer lämpligt med tröskelvärden på 2 miljarder ecu respektive 100 miljoner ecu.
- Anmälningar i flera medlemsstater: Företag vars omsättning inte når upp till de nuvarande höga nivåerna står inför 13 olika nationella system för koncentrationskontroll inom EES. Att kontroller sker i flera medlemsstater innebär ökad osäkerhet, mer arbete och högre kostnader för företag och kan leda till motstridiga beslut. En sänkning av gränsvärdena skulle i stor utsträckning lösa detta problem. Som en "näst bästa lösning", kan föreslås att ärenden som anmäls i flera medlemsstater och inte uppnår de befintliga tröskelvärdena endast skall kontrolleras av kommissionen.
- Samriskföretag: Det presenteras två tillvägagångssätt för att förbättra behandlingen av samriskföretag inom ramen för gemenskapens konkurrensrätt.

Dessa två tillvägagångssätt beskrivs därefter närmare med hänvisning till de olika sätt på vilka de kan implementeras.

- Ett antal andra huvudsakligen förfarandemässiga förbättringar föreslås, vad gäller godkännandet av åtaganden under undersökningens första fas och andra aspekter på förordningen.
- Inkomst från bankverksamhet: Förslag som syftar till att förenkla metoden för beräkning av omsättning i kredit- och finansinstitut och den geografiska fördelningen av denna omsättning läggs fram.

Syftet med denna grönbok är att stimulera en långtgående debatt. Den grundar sig på åsikter som lämnats av andra gemenskapsinstitutioner, medlemsstaterna, företag och jurister under den undersökning kommissionen genomförde förra året. De alternativ som framförs i denna grönbok skall dock varken ses som fullständiga eller uttömmande.

Kommissionen anser att förordningens räckvidd bör utökas till att omfatta ett större antal koncentrationer med en gemenskapsdimension. Dessutom kan nuvarande praxis förbättras på de sätt som anges i grönboken. Alla berörda parter uppmanas att lämna synpunkter så att diskussionen av dessa frågor blir utförlig.

GRÖNBOK

Innehållsförteckning

- I. INLEDNING
- II. DE BEFINTLIGA BESTÄMMELSERNA
 - A. KONCENTRATIONSKONTROLL PÅ GEMENSKAPSNIVÅ
 - B. KONCENTRATIONSKONTROLL PÅ MEDLEMSSTATSNIVÅ
- III. KRITERIER FÖR KOMMISSIONENS JURISDIKTION
 - A. NUVARANDE SITUATION
 - B. FÖRESLAGNA ALTERNATIV
- IV. ANDRA ASPEKTER PÅ FÖRORDNINGEN
 - A. HÄNSKJUTANDE AV KONCENTRATIONER TILL OCH FRÅN MEDLEMSSTATER (ARTIKLARNAS 9 OCH 22)
 - B. BEHANDLINGEN AV SAMRISKFÖRETAG
 - C. ÅTAGANDEN I KONCENTRATIONSÄRENDEN
 - D. TRANSAKTIONER AV MINDRE BETYDELSE
 - E. BERÄKNING AV OMSÄTTNING I KREDIT- OCH FINANSINSTITUT
 - F. ANDRA ÄNDRINGAR ELLER FÖRTYDLIGANDEN
 - Ytterligare begränsningar under fas ett
 - Upphävande av beslut enligt artikel 6
 - Artikel 7
 - Artikel 10.4
 - Beräkning av omsättning i samriskföretag
 - Tredje parts rättigheter
 - "Berörda företag"
- V. SLUTSATSER

I. INLEDNING

1. Rådets förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ("koncentrationsförordningen") antogs den 21 december 1989 och trädde i kraft den 21 september 1990. Koncentrationsförordningen är tillämplig på alla koncentrationer som har en gemenskapsdimension, vilken fastställs på grundval av de berörda företagens årsomsättning.
2. Kommissionen undersökte koncentrationsförordningens fungerande första gången 1993. Den granskningen föranleddes av skyldigheten enligt lag att på nytt pröva de tröskelvärden för omsättningen som fastställs i artikel 1 och bestämmelserna om hänskjutande av ärenden i artiklarna 9 och 22. Dessutom tog kommissionen tillfället i akt att granska hur förordningen fungerade i sin helhet, för att kunna fastställa andra områden där förbättringar skulle kunna göras.
3. Översynen 1993 resulterade i en rapport från kommissionen till rådet¹, i vilken slutsatsen var att det fanns starka skäl för att sänka tröskelvärdena. Kommissionen ansåg det dock vara klokt att samla ytterligare erfarenheter av hur koncentrationsförordningen och den nationella politiken för koncentrationskontroll fungerade innan ett formellt förslag till revidering lades fram. Därför uppmanade den rådet att skjuta fram prövningen av tröskelvärdena till senast slutet av 1996. Rådet godkände dessa slutsatser i september 1993.
4. Under de två år som har gått sedan översynen 1993 har det skett väsentliga förändringar av de rättsliga, politiska och ekonomiska förutsättningarna. Till följd av utvidgningen av unionen, men också av utvecklingen av bestämmelserna i de gamla medlemsstaterna, har antalet nationella system för koncentrationskontroll i gemenskapen ökat. På gemenskapsnivå har koncentrationskontrollen kommit in i en konsolideringsfas, vilket exemplifieras av att en ny genomförandeförordning² och en ny uppsättning riktlinjer antogs i slutet av 1994³. Dessutom utvecklade gemenskapens institutioner och medlemsstaterna den praktiska tillämpningen av subsidiaritetsprincipen ytterligare. Slutligen har aktiviteten vad gäller gränsöverskridande koncentrationer ökat i samband med den tilltagande marknadsintegrationen i gemenskapen och det ekonomiska uppsvinget på senare tid⁴. Mot bakgrund av detta är det nödvändigt att på nytt se över förordningen i syfte att fastställa hur fördelarna med den inre marknaden på bästa sätt kan säkerställas genom en effektiv europeisk politik för koncentrationskontroll.

¹ KOM (93) 385 slutl., 28.7.1993.

² Kommissionens förordning (EG) nr 3384/94 av den 21 december 1994, EGT nr L 377, 31.12.1994, s. 1.

³ Kommissionens tillkännagivanden av den 21 december 1994, EGT nr C 385, 31.12.1994, s. 1, 5, 12 och 21.

⁴ Efter att ha nått en höjdpunkt 1990 avtog den gränsöverskridande koncentrationsaktiviteten 1991 för att under följande år stabilisera sig runt 1350 transaktioner per år. 1994 kännetecknades dock av en ökning av koncentrationsaktiviteten, både vad gäller antalet transaktioner och värdet, European Economy (mars 1995), supplement A.

5. I samband med den pågående översynen av koncentrationsförordningen genomförde kommissionen en undersökning bland medlemsstater, företag, företrädare för näringslivet och rådgivare för att få deras synpunkter vad gäller översynen av förordningen (se bilaga 1). Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén uppmanades också att lämna sina synpunkter.
6. Grönboken offentliggörs som utgångspunkt för vidare diskussioner om vilka särskilda ändringar av förordningen som bör göras. Den har följande syften:
 - Att ge en analys av den nuvarande situationen.
 - Att till följd av kommissionens åtagande gentemot rådet 1993 undersöka om de nuvarande tröskelvärdena bör ändras.
 - Att identifiera andra områden där förbättringar skulle kunna göras och lägga fram möjliga lösningar.
7. Kommissionen kommer att rådgöra med rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén vad gäller innehållet i grönboken. Den inbjuder också alla intresserade parter att inkomma med synpunkter. För att tidsplanen för denna översyn skall kunna hållas bör sådana synpunkter meddelas kommissionen senast den 31 mars 1996⁵. Kommissionen avser sedan att granska resultaten av samrådsförfarandet och lägga fram ett förslag för rådet under 1996.

II. DE BEFINTLIGA BESTÄMMELSERNA

A. KONCENTRATIONSKONTROLL PÅ GEMENSKAPSNIVÅ

1. Koncentrationsförordningen

8. Genom koncentrationsförordningen fick kommissionen särskilda befogenheter att bedöma alla koncentrationer som har en gemenskapsdimension. Dessa är fusioner, förvärv eller koncentrativa samriskföretag i vilka i) den sammanlagda omsättningen i hela världen för samtliga de berörda företagen överstiger 5 000 miljoner ecu, ii) den sammanlagda omsättningen inom gemenskapen i dess helhet för minst två av de berörda företagen överstiger 250 miljoner ecu, (vilket innebär ett minimum på 500 miljoner ecu för den sammanlagda omsättningen inom gemenskapen) och iii) inget av de berörda företagen uppnår mer än två tredjedelar av sin sammanlagda omsättning inom gemenskapen som helhet inom en och samma medlemsstat (artikel 1 i förordningen).

⁵ Synpunkter kan sändas per telefax (+32-2-296 43 01) eller per post till följande adress: Europeiska gemenskapernas kommission, Generaldirektoratet för konkurrens (GD IV), Direktorat B - Merger Task Force, Avenue de Cortenberg 150, B-1049 Bryssel, Belgien.

9. Förordningen är baserad på principen om en enda kontroll ("one-stop shop"). Det innebär att endast kommissionen är behörig att bedöma koncentrationer som har en gemenskapsdimension och att företagen följaktligen endast behöver göra en enda anmälan inom Europeiska unionen. Koncentrationer som inte överstiger tröskelvärdena är underkastade nationell koncentrationskontroll om sådan finns. Sedan Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) trädde i kraft 1994, har kommissionens exklusiva behörighet vad gäller koncentrationer som uppnår tröskelvärdena utökats till att omfatta hela EES.
10. Fördelningen av ärenden mellan kommissionen och medlemsstaterna enligt artikel 1 kompletteras av bestämmelserna i artiklarna 9, 21.3 och 22. Enligt artikel 9 får kommissionen hänskjuta till en medlemsstat sådana ärenden som endast ger upphov till konkurrensmässiga problem på en avgränsad marknad inom dess territorium. Enligt artikel 22.3-22.5 får medlemsstaterna begära att kommissionen tillämpar koncentrationsförordningen på transaktioner som inte uppnår tröskelvärdena, men som skapar eller förstärker en dominerande ställning inom den medlemsstatens territorium. Enligt artikel 21.3 får medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att skydda andra legitima intressen än de som omfattas av koncentrationsförordningen, inbegripet allmän säkerhet, mediernas mångfald och tillsynsregler. Dessutom skall kommissionen under loppet av undersökningen och bedömningen av anmälda koncentrationer handla i nära och ständig samverkan med medlemsstaternas behöriga myndigheter (artikel 19 i koncentrationsförordningen) samt med EFTA:s övervakningsmyndighet (artikel 58 i EES-avtalet).
11. Genom koncentrationsförordningen fastställs ett system med obligatorisk förhandsanmälan av alla koncentrationer med en gemenskapsdimension. Anmälda koncentrationer bedöms med hänsyn till deras effekt på konkurrensstrukturen på den gemensamma marknaden. Det grundläggande kriteriet är om koncentrationen "skapar eller förstärker en dominerande ställning". Undersökningen sker i två faser, vars varaktighet bestäms av i lag fastställda frister. Efter en inledande fas på en månad måste kommissionen besluta huruvida ärendet ger anledning till allvarliga tvivel vad gäller dess förenlighet med den gemensamma marknaden och, om så är fallet, inleda en fördjupad undersökning. Fyra månader efter det att förfaranden under fas två inletts, måste kommissionen fatta det slutliga beslutet om koncentrationen.
12. Fram till den 30 oktober 1995 hade 376 koncentrationer anmälts till kommissionen enligt koncentrationsförordningen. Kommissionen har antagit 357 slutliga beslut:
- 31 beslut enligt artikel 6.1 a i förordningen (om att koncentrationen inte omfattas av förordningen),
 - 303 beslut enligt artikel 6.1 b i förordningen (om att koncentrationen är förenlig med den gemensamma marknaden i slutet av undersökningen under fas ett),

- 19 beslut enligt artikel 8.2 i förordningen (om att koncentrationen är förenlig med den gemensamma marknaden i slutet av den fördjupade undersökningen under fas två), och
- 4 beslut enligt artikel 8.3 i förordningen (om förbud mot en koncentration).

Tolv av de ärenden som bedömts enligt artikel 6.1 b och tolv av dem som bedömts enligt artikel 8.2 godkändes med förbehåll för villkor eller skyldigheter som skulle säkerställa att parterna fullföljde de åtaganden de gjort. Tre ärenden hänsköts till medlemsstater till följd av en begäran enligt artikel 9 och i två ärenden lämnade medlemsstater in en begäran enligt artikel 22.3. I tre ärenden tillämpades artikel 21.3.

2. Artikel 66 i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (Parisfördraget)

13. Enligt Parisfördraget krävs förhandstillstånd av kommissionen för alla koncentrationer som omfattar minst ett företag som bedriver produktions- eller distributionsverksamhet inom kol- och stålsektorn och är etablerat i gemenskapen. Med rådets samtycke har kommissionen fastställt miniminivåer baserade på företagets produktionsvolym under vilka undantag ges från kravet på förhandstillstånd. För råstål eller färdiga produkter till exempel är miniminivån 6 miljoner ton per år, vilket motsvarar ungefär 2,5 miljarder ecu.

B. KONCENTRATIONSKONTROLL PÅ MEDLEMSSTATSNIVÅ

14. För närvarande finns det elva nationella system för koncentrationskontroll i gemenskapen⁶, och anmälan är obligatorisk i åtta av dessa. Av de återstående fyra medlemsstaterna håller Nederländerna på att anta ett system för obligatorisk förhandskontroll av koncentrationer och det är inte uteslutet att de övriga tre också inför nationell lagstiftning i framtiden. I bilaga 2 återfinns en tabell som beskriver de viktigaste egenskaperna hos de befintliga nationella systemen och det föreslagna nederländska systemet.
15. En jämförande analys av de olika nationella systemen visar att variationen är stor vad gäller anmälningskraven och de förfaranden och juridiska standarder som tillämpas. Formellt samarbete mellan de nationella myndigheter som är involverade i samma ärende är i stort sett begränsat till vissa bilaterala kontakter, huvudsakligen i informationssyfte.
16. Vad gäller den myndighet som är behörig att handlägga koncentrationer i varje medlemsstat, är i de flesta medlemsstater mer än en enskild myndighet inblandad i beslutsprocessen. Av de elva länderna fattas det slutliga beslutet av ett administrativt/ministeriellt organ i fem, av en oberoende konkurrensmyndighet i fyra, av en juridisk myndighet i en och av antingen en juridisk myndighet

⁶ Det finns ytterligare två system med frivillig anmälan i EES, nämligen i Island och i Norge.

(förbudsbeslut) eller av en konkurrensmyndighet (godkännande) i en. Slutligen får i två länder den oberoende konkurrensmyndighetens beslut överklagas av ett administrativt/ministeriellt organ om det är i allmänhetens intresse.

17. Kriterierna för de tröskelvärden som utlöser en obligatorisk eller frivillig anmälan varierar också mycket (dvs. omsättning, antingen i det berörda landet eller i hela världen, tillgångar över hela världen eller marknadsandel i det berörda landet) och den nivå vid vilken myndigheten ingriper (den omsättning i hela världen som krävs för vart och ett av minst två av de berörda företagen är till exempel 0,36 miljoner ecu i Österrike, 25,2 miljoner ecu i Irland och 520 miljoner ecu i Tyskland, den sammanlagda omsättningen i hela världen är till exempel 430 miljoner ecu i Sverige och 1,04 miljarder ecu i Tyskland och den sammanlagda omsättning som krävs i det berörda landet är t.ex. 125 miljoner ecu i Spanien, 180 miljoner ecu i Portugal och 300 miljoner ecu i Italien eller mer än 1 miljard ecu i Frankrike)⁷. I den utsträckning de olika nivåerna för ingripande inte motsvarar de nationella ekonomiernas olika storlek, kan de leda till olika grader av kontroll för företag av jämförbar storlek.
18. Vad gäller förfarandenas varaktighet i de olika medlemsstaterna är den inledande undersökningsfasen vanligen kort och överstiger inte i något fall två och en halv månader. De mer omfattande undersökningarnas varaktighet varierar mer, särskilt som det i vissa fall inte finns några föreskrivna frister, medan i andra fall de lagstadgade fristerna kan förlängas om till exempel ytterligare information skall lämnas. Dessutom föreskriver flera system kontroll efter genomförandet av en koncentration under alltifrån en månad till på obestämd tid.
19. Vad gäller bedömningen använder alla medlemsstaterna konkurrenskriterier i sin analys av anmälda koncentrationer. Möjligheten att beakta allmänintresset eller det offentliga intresset finns också i de flesta fall. Det är svårt att fastställa hur stort inflytande dessa andra kriterier har på den slutliga bedömningen av ärendet och det kan variera från medlemsstat till medlemsstat.
20. Antalet ärenden som undersökts enligt vart och ett av systemen i de elva medlemsstaterna varierar avsevärt. I de länder som har ett system med obligatorisk anmälan varierade det genomsnittliga antalet ärenden från 25 per år i Portugal till runt 1540 om året i Tyskland⁸. Av de tre länder som har system med frivillig anmälan mottog Frankrike och Spanien i genomsnitt runt 24 ärenden per år, medan Förenade kungariket mottog 150-200 ärenden per år.
21. Det finns skillnader mellan medlemsstaterna vad gäller hur de offentliggör sina beslut och mängden information besluten innehåller. I vissa fall offentliggörs hela

⁷ Dessa tröskelvärden räknades om till ecu till de genomsnittliga växelkurserna 1994.

⁸ I de återstående länderna var det genomsnittliga antalet anmälningar per år 35 i Belgien, 55 i Irland, 132 i Sverige, 238 i Italien och 310 i Österrike (informella och formella). Dessa siffror motsvarar ett genomsnitt av antalet anmälningar 1993 och 1994. I Grekland mottogs runt 25 anmälningar per år under den tidigare ordningen med frivillig anmälan.

texten till beslutet, inbegripet den konkurrensmässiga bedömningen av ärendet. I andra fall offentliggörs bara vissa beslut (t.ex. förbud eller de viktigaste besluten), medan övriga kungörs.

III. KRITERIER FÖR KOMMISSIONENS JURISDIKTION

A. NUVARANDE SITUATION

22. I detta avsnitt undersöks hur koncentrationsärenden optimalt kan fördelas mellan kommissionen och medlemsstaterna i ljuset av två fundamentala målsättningar inom gemenskapen; subsidiaritetsprincipen och målet om en fortsatt marknadsintegration genom en snabb och enhetlig värdering av koncentrationer med betydande gränsöverskridande verkningar. Därefter värderas på grundval av den föreliggande informationen, huruvida tröskelvärdena i förordningen bör bibehållas på nuvarande nivå eller inte.

1. Grundläggande principer

Subsidiaritet och koncentrationskontroll

23. Koncentrationsförordningen var avsedd att tillämpas på betydande strukturförändringar "vars verkningar på marknaden sträcker sig utöver en enskild medlemsstats gränser" (nionde stycket i ingressen beaktandemeningen oräknad). Koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar ansågs ha en gemenskapsdimension. Därför bestämdes att kommissionen ensam skulle ha behörighet att handlägga dem, medan medlemsstaternas koncentrationslagstiftning skulle tillämpas på koncentrationer som huvudsakligen hade nationella verkningar.
24. Fördelningen av ärenden mellan gemenskapen och medlemsstaterna inom området för koncentrationskontroll var därför grundat på samma principer som ligger till grund för begreppet subsidiaritet. Enligt detta begrepp skall åtgärder vidtas på den jurisdiktionsnivå som är mest lämpad med tanke på de mål som skall uppnås och de medel som står gemenskapen och medlemsstaterna till buds⁹.
25. En koncentration har väsentliga gränsöverskridande verkningar om den påverkar konkurrensstrukturen på ett geografiskt område som går utanför en enskild medlemsstats gränser. Detta är till exempel fallet när de parter som ingår i koncentrationen har väsentlig verksamhet i flera medlemsstater eller deras verksamhet i en enskild medlemsstat har väsentliga återverkningar på konkurrensen i andra delar av gemenskapen - till exempel när koncentrationen hindrar konkurrenter från andra medlemsstater att träda in på marknaden och därigenom skapar hinder för ytterligare europeisk integration, eller när befästningen av en ställning på en nationell marknad påverkar resten av gemenskapen.

⁹

Se kommissionens rapport till Europeiska rådet om anpassning av gemenskapslagstiftningen till subsidiaritetsprincipen, KOM (93) 545 slutl., 24.11.1993.

26. Vad gäller koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar, rättfärdigas åtgärder på gemenskapsnivå av koncentrationskontrollens syfte och de medel som står kommissionen och medlemsstaterna till buds. Inom gemenskapen går kommissionens befogenheter såväl vad gäller undersökningar som sanktioner och verkställighet utanför nationella gränser och är därför mer omfattande än en enskild medlemsstats. Dessutom underlättar kontrollen på gemenskapsnivå en enhetlig helhetsbedömning av effekterna av dessa koncentrationer med tanke på att ekonomierna blir allt globalare eller åtminstone beroende av varandra.

Marknadsintegration och principen om en enda kontroll

27. Gränsöverskridande koncentrationer och förvärv är ett av de viktigaste sätt på vilka företag på ett framgångsrikt sätt kan anpassa sig till de nya utmaningar Europas inre marknad innebär. De är därför en positiv följd av marknadsintegrationen i den mån de inte på längre sikt skadar konkurrensen (stycke 3-5 i ingressen beaktandemeningen oräknad).
28. Det är viktigt att koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar kontrolleras i samma utsträckning och på ett enhetligt sätt i hela gemenskapen. Det är också önskvärt att bedömningen av dem enligt konkurrensbestämmelserna inte försenar genomförandet av dem för mycket eller försämrar rättssäkerheten.
29. I enlighet därmed har koncentrationsförordningen två mål: för det första att förhindra konkurrensbegränsande transaktioner och för det andra att utgöra en ram inom vilken koncentrationer med en gemenskapsdimension bedöms inom en fastställd och förutsägbar tidsplan. Principen om en enda kontroll, enligt vilken koncentrationer med en gemenskapsdimension enbart kontrolleras på gemenskapsnivå, underlättar uppnåendet av det andra målet.
30. Tillämpningen av principen om en enda kontroll på koncentrationer med en gemenskapsdimension har samband med begreppet subsidiaritet: kontroll enbart på gemenskapsnivå rättfärdigas av omfattningen och verkningarna av sådana transaktioner. Den grundar sig också på effektivitetshänsyn. I stället för att flera nationella kontroller görs underlättar förordningen, genom att det bara blir en enda kontroll, de administrativa förfarandena och gör det möjligt för företag att minimera omstruktureringskostnaderna inom den inre marknaden. Den skapar likvärdiga förutsättningar genom att säkerställa att samma anmälningskrav, förfaranden och rättsliga standarder tillämpas på alla koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar.

2. De nuvarande tröskelvärdena

31. I överensstämmelse med ovanstående bör en koncentrations gemenskapsdimension i idealfallet fastställas på grundval av dess påverkan på marknaden. Av praktiska skäl och av hänsyn till rättssäkerheten används i koncentrationsförordningen kvantitativa kriterier för identifiering av transaktioner med gränsöverskridande

verkningar. Dessa är de berörda företagens sammanlagda omsättning i hela världen och i gemenskapen.

32. När förordningen antogs ansågs det allmänt att nivån på tröskelvärdena för omsättning var resultatet av en politisk kompromiss. Av detta skäl ansåg rådet att de efter en inledande tillämpningsfas skulle tas upp till förnyad prövning mot bakgrund av de vunna erfarenheterna (stycke 10 i ingressen beaktandemeningen oräknad). Kommissionen och rådet förklarade också att de skulle vara beredda att överväga att beakta andra faktorer än omsättning när tröskelvärdena omprövades.
33. I sin ovan nämnda rapport från 1993 konstaterade kommissionen att aktiviteten vad gäller gränsöverskridande koncentrationer hade ökat väsentligt till följd av den tilltagande marknadsintegrationen i gemenskapen, men att endast ett litet antal av de ärendena omfattades av förordningen. I rapporten gavs konkreta exempel på koncentrationer som inte omfattades av förordningen, även om det var troligt att de påverkade konkurrensförhållandena i hela gemenskapen. Mot bakgrund av detta drog kommissionen slutsatsen att förordningens tröskelvärden borde sänkas.
34. Resultaten av föreliggande granskning pekar mot att skälen för en sänkning av tröskelvärdena som föreföll lämpliga 1993, gäller även idag. Även om det i takt med den ökade marknadsintegrationen, har skett ytterligare ett uppsving av de gränsöverskridande koncentrationerna, både vad gäller dess antal och dess omfång¹⁰, förefaller det som om ett ökande antal koncentrationer med betydande gränsöverskridande verkningar, inte når upp till de gällande tröskelvärdena. Detta beror på storleken och/eller särdragen hos de sektorer där de gränsöverskridande koncentrationerna äger rum samt storleken på de involverade företagen ifråga. Dessutom förefaller det som koncentrationer med betydande gränsöverskridande verkningar och som hamnar under tröskelvärdena, kan tvingas anmäla till flera nationella myndigheter, vilket ökar osäkerheten och kostnaderna samt kan leda till motstridiga beslut.

Förordningens täckning av sektorer

35. Kommissionens behörighet beror på de berörda företagens sammanlagda omsättning i hela världen och i gemenskapen. Därför är det mest sannolika att koncentrationsförordningen tillämpas på koncentrationer av företag verksamma på marknader med mycket hög sammanlagd omsättning eller på konglomerat. Däremot är det mindre troligt att koncentrationer i vilka det förvärvande eller förvärvade företaget är ett specialiserat företag verksamt på mindre men ändå ekonomiskt betydelsefulla marknader uppnår tröskelvärdena.
36. Kommissionen har genomfört två separata bedömningar för att fastställa förordningens täckning av sektorer. Dessa beskrivs nedan tillsammans med en utvärdering av resultaten.

¹⁰ Se fotnot 4.

37. Den första analysen omfattar en jämförelse av antalet anmälningar enligt koncentrationsförordningen ordnade efter ekonomisk sektor och antalet koncentrationer som förtecknats av AMDATA¹¹ inom motsvarande sektor. Därigenom har ett antal sektorer identifierats för vilka förordningens täckning endast uppgår till under eller strax över 10 %.¹² Exempel på sådana sektorer är maskinteknik, elektro- och elektrontechnik, datortillverkning, gummi- och plastprodukter, textil, tillverkning av livsmedel och drycker, metallprodukter, trävaruproduktion, tillverkning av medicinsk utrustning, byggande, energiförsörjning, tryckerier och förlag, hotell och restaurang, datorer och därmed förbundna tjänster samt bank och finans. Täckningen av vissa andra sektorer är också begränsad. För till exempel kemikaliesektorn, som är den sektor inom vilken de flesta anmälningar enligt förordningen görs, är täckningen endast runt 16 %.
38. Syftet med den andra analysen är att fastställa särskilda koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar som inte uppnår de nuvarande tröskelvärdena¹³. Dessa koncentrationer täcker ett flertal olika områden, varav några även identifierades i den ovannämnda analysen. Exempel på dessa sektorer är kemiska produkter inbegripet baskemikalier, specialkemikalier och tillämpningar av dessa, läkemedel, komponenter till bilindustrin, maskin- och elteknik, bioteknik, byggmaterial, programvara, pappersprodukter, förlag, flygplansleasing, turism och restaurang.
39. Att dessa koncentrationer blev undantagna från koncentrationsförordningen, berodde antingen på att de involverade företagen sammantaget inte uppnådde det världsomspännande tröskelvärdet eller på grund av att tröskelvärdet inom gemenskapen inte uppnåddes av minst två av de berörda företagen. Speciellt med anledning av tröskelvärdet inom gemenskapen, bör det noteras att även om ett mycket stort företag förvärvar ett mindre företag med en hög marknadsandel inom gemenskapen innebär detta, om det senare företaget har en omsättning under 250 miljoner ecu, att operationen faller utanför koncentrationsförordningen. På samma sätt kan även operatörer med två stora företag falla under gemenskapens tröskelvärde om de berör ett "swap" eller förvärv av specifika delar eller verksamheter. I dessa fall, vad gäller säljaren, tas endast omsättningen för den förvärvade delen upp till bedömning och även om denna motsvarar en hög marknadsandel inom gemenskapen, kan den falla utanför förordningens tillämpningsområde.

¹¹ En databas med information om koncentrationer sammanställd av Acquisitions Monthly.

¹² Jämförelsevis kan nämnas att täckningen av vissa andra sektorer, som till exempel flygtransport och telekommunikation, är mer än 50%. Anledningarna till dess olikheter beror på de olika sektorernas särdrag som kommer att beskrivas i detta avsnitt.

¹³ Kommissionen har sammanställt två förteckningar över särskilda exempel på sådana koncentrationer, varav den första täcker en period fram till 1993 och den andra perioden 1993-1995. Medlemsstaterna har fått dessa listor men de är inte bifogade denna grönbok av sekretessskäl. De flesta av dessa ärenden skulle ha hamnat inom ramen för förordningen vid tröskelvärden om 2 miljarder ecu (hela världen) och 100 miljoner ecu (inom gemenskapen).

40. Transaktioner av omstruktureringsskäl är inom de flesta av dessa sektorer ofta gränsöverskridande, eftersom företagens verksamhet sträcker sig över flera medlemsstater. Deras låga täckning tyder därför på att ett betydande antal gränsöverskridande koncentrationer faller utanför förordningen. I några andra sektorer såsom bank- och finanssektorerna eller energiförsörjning tenderar marknadsaktörerna att vara starkt nationellt orienterade. Även i dessa sektorer verkar dock aktiviteterna i stigande grad bli gränsöverskridande till sin struktur. Med de nuvarande tröskelvärdena faller sådana koncentrationer utanför gemenskapslagstiftningens räckvidd.
41. De finns flera skäl till varför koncentrationer med en gemenskapsdimension inom ovan nämnda sektorer inte omfattas av förordningen. Skälen har med varje sektors särskilda egenskaper att göra.
42. För det första är den sammanlagda omsättning som till och med de största företagen inom sådana sektorer som textil, tryckeri och förlag eller hotell och restaurang uppnår lägre än det nuvarande tröskelvärdet för omsättning i hela världen¹⁴. Det betyder inte att sektorerna som sådana är av mindre betydelse. För att ge ett exempel kan nämnas att den europeiska produktionen inom textilsektorn 1993 uppgick till 106 miljarder ecu och konsumtionen till 110 miljarder ecu. De tre största textilföretagen i EU är bland de tio största företagen i världen¹⁵.
43. För det andra finns det inom ett antal diversifierade sektorer företag som är specialiserade på segment med förhållandevis liten sammanlagd omsättning. Inom dessa sektorer kan det förekomma att förvärv av specialiserade företag med väsentlig marknadsnärvaro eller överföringar av större koncerners verksamheter/divisioner inte omfattas av koncentrationsförordningen. Inom sektorn för reservdelar och komponenter till bilar till exempel är graden av fragmentering hög trots närvaron av några stora internationella företag på grund av att det även finns ett stort antal små och medelstora specialiserade tillverkare.
44. Sektorn för maskinteknik är ett annat intressant exempel. Denna viktiga sektor - 1992 låg den på femte plats i gemenskapens rangordning av industriproduktion - omfattar ett brett sortiment av diversifierade produkter. Branschen har en polariserad struktur med hög koncentration i toppen av branschen, ett begränsat antal mycket stora företag och ett stort antal små och medelstora företag.
45. Inom sektorn för kemikalier och läkemedel anmäls runt 16 % av alla koncentrationer till kommissionen. För en sådan gränsöverskridande bransch kan den täckningen anses vara förhållandevis liten. Det huvudsakliga skälet till detta verkar vara det stora antalet olika kemiska produkter och tendensen till specialisering via omstrukturering. Denna strategi leder till att ett antal

¹⁴ De uppgifter som använts finns i 1995 DABLE Synopsis of European Enterprises.

¹⁵ Panorama of EC Industry, kap. 14, Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer (1994).

överföringar eller förvärv hamnar utanför förordningens tillämpningsområde eftersom den förvärvade/avyttrade verksamheten har låg omsättning.

Förordningens täckning av företag

46. Med de nuvarande tröskelvärdena omfattas endast en liten procentandel av de europeiska företagen av förordningen. Av de 2200 största europeiska företag som ingick i DABLE Synopsis of European Enterprises¹⁶ 1995 hade endast 152 av företagen i EU- och EFTA-staterna (7 % av alla DABLE-företagen) 1993 en omsättning i hela världen på mer än 5 miljarder ecu. Sammanlagt 293 företag (13 % av alla DABLE-företagen) hade en omsättning i hela världen på mer än 2,5 miljarder ecu och skulle därför vara föremål för gemenskapskontroll i samband med en koncentration som involverade företag av samma storlek.
47. Även om dessa siffror inte inbegriper alla företag som omfattas av förordningen, främst icke-europeiska företag, visar de att förordningens täckning av företag är förhållandevis begränsad. Detta är betydelsefullt inte minst därför att marknadsglobaliseringen och den ökande integrationen inom gemenskapen väntas leda till att ett större antal företag, även medelstora, kommer att vara inblandade i gränsöverskridande koncentrationer i framtiden. Medelstora företag som inte omfattas av principen om en enda kontroll skulle troligen omfattas av flera medlemsstaters jurisdiktion och därför vara föremål för kontroll i flera medlemsstater.

Två tredjedelsregeln

48. Uppgifter om i vilken utsträckning två tredjedelsregeln tillämpas på europeiska företag finns inte allmänt tillgängliga. Kommissionen känner dock till ett antal stora europeiska koncerner, såsom Siemens, som uppfyller kraven enligt två tredjedelsregeln och ändå har en väsentlig verksamhet i gemenskapen utanför sina hemmamarknader. Koncentrationer mellan två eller flera sådana koncerner av samma nationalitet skulle inte omfattas av förordningen, även om de skulle kunna ha väsentliga återverkningar i hela gemenskapen.

Geografiska marknader som berörs av koncentrationer under tröskelvärdena

49. Kommissionen anmodade medlemsstaterna att ange i hur många av de ärenden som anmälts till dem under de senaste två åren den relevanta geografiska marknaden definierades som större än nationell eller mer än en geografisk marknad berördes.
50. Med utgångspunkt i dessa svar har kommissionen försökt uppskatta hur många ärenden med väsentliga gränsöverskridande verkningar som ligger under tröskelvärdena. De begärda upplysningarna var dock i många fall delvis

¹⁶ Europeiska kommissionens databas om stora företag.

otillgängliga. Även när uppgifterna fanns tillgängliga kunde endast några koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar identifieras, nämligen de för vilka den geografiska marknaden var angiven som större än nationell¹⁷. Enligt dessa uppgifter skulle åtminstone runt 10 % av de ärenden som anmälts i Italien, runt 20 % i Frankrike, Spanien, Belgien och Portugal, mer än 30 % i Österrike och mer än 50 % i Tyskland¹⁸ troligen ha väsentliga gränsöverskridande verkningar.

Kontroller i flera medlemsstater

51. Koncentrationer som har väsentliga gränsöverskridande verkningar men inte uppnår tröskelvärdena omfattas av nationell koncentrationslagstiftning. Eftersom de är transnationella är det troligt att dessa transaktioner uppfyller anmälningsskrav i mer än ett nationellt system.
52. Kontroller i flera medlemsstater är en direkt följd av att gemenskapens tröskelvärden för närvarande ligger på en hög nivå och att det finns flera nationella system för koncentrationskontroll i Europeiska unionen. Att ett särskilt ärende handläggs inom flera nationella system tyder generellt sett på att transaktionen har gränsöverskridande verkningar. Sådana koncentrationer bör därför i första hand handläggas på gemenskapsnivå.
53. Enligt undersökningen anser en överväldigande majoritet av företag, företrädare för näringslivet och rådgivare att den enda kontroll som förordningen innebär är en fördel för näringslivet. När en koncentration anmäls i flera medlemsstater kan fristerna för beslutsfattandet variera och genomförandet av affären är beroende av den sista myndighetens beslut. Skillnader mellan de berörda nationella systemen, till exempel vad gäller tillämpningen av det kriterium som gäller allmänintresse, kan påverka möjligheten att förutsäga det slutliga beslutet. I detta sammanhang verkar de största fördelarna med att endast ha en kontroll att vara rättssäkerheten och det snabbare beslutsförandet.
54. Rent praktiskt är det nödvändigt att samordna den information som skall tillhandahållas vad gäller tidsplan och argumentation när flera olika myndigheter är inblandade. De uppgifter som anges i anmälan och det sätt de framställs på måste anpassas till de särskilda egenskaperna hos varje nationell marknad och nationellt förfarande. Därutöver krävs kännedom om olika rättsordningar och förmåga att arbeta på flera språk. Detta gör att de flesta företag måste anlita lokala utomstående experter.

¹⁷ Koncentrationer som berör en eller flera nationella geografiska marknader kan också ha väsentliga verkningar som går utanför en enskild medlemsstats gränser, men sådan information är svårtillgänglig.

¹⁸ De tyska uppgifterna gäller transaktioner som omfattade minst ett icke-tyskt företag. Även om inte alla ärenden som berör företag från olika länder har verkningar utanför en enskild medlemsstats gränser kan dessa uppgifter användas som en indikation på antalet transaktioner med gränsöverskridande verkningar.

55. Anmälningar i flera länder innebär ytterligare arbete och kostnader, både externa och interna. De kostnadsbesparingar som tillämpningen av principen om en enda kontroll medför är svåra att fastställa, eftersom de beror på företagets storlek, ärendets komplexitet och det antal nationella myndigheter som vore inblandade om kommissionen inte hade jurisdiktion. Enligt undersökningen verkar det dock som om tillämpningen av förordningen i allmänhet och i jämförbara ärenden innebär en väsentlig kostnadsminskning för företagen.
56. Den enda kontroll som förordningen innebär skapar likvärdiga förutsättningar för alla företag som omstrukturerar sin verksamhet i Europa. Enligt undersökningen underlättar det faktum att kommissionen är gränsöverskridande en övergripande bedömning av gränsöverskridande ärenden och begränsar de tekniska svårigheterna med att bedöma marknader som är större än nationella marknader. En enda kontroll eliminerar risken för motstridiga beslut. Dessutom är det lättare och mer effektivt att förhandla om åtgärder och tredje part kan ingripa på ett mer effektivt sätt när endast en myndighet är inblandad.
57. Den utsträckning i vilken kontroller görs i flera medlemsstater beror endast delvis på om anmälan är frivillig eller obligatorisk enligt nationell lagstiftning. Av rättssäkerhetsskäl kan företag vilja göra en anmälan även om den är frivillig, åtminstone om de har väsentliga marknadsandelar. I varje fall måste risken med att inte anmäla bedömas, särskilt som de nationella myndigheterna får vidta åtgärder även efter det att affären är genomförd.

Övergripande bedömning

58. De föreliggande upplysningarna tyder på att de nuvarande tröskelvärdena bör sänkas således att merparten av de koncentrationer med väsentlig gränsöverskridande verkningar kan behandlas på gemenskapsnivå. Detta skulle inte bara göra det möjligt för kommissionen att behandla fler gränsöverskridande ärenden där det kan vara tal om ett skapande eller stärkande av en dominerande ställning, handläggningen skulle också snabbas på och vara mer konsekvent på grundval av "one-stop shop" principen.

B. FÖRESLAGNA ALTERNATIV

59. Utgångspunkten i detta avsnitt är att för att ge koncentrationsförordningen en bättre täckning av koncentrationer med betydande gränsöverskridande verkningar, skulle det vara mer lämpligt att ha ett tröskelvärde för den sammanlagda omsättningen i hela världen på 2 miljarder ecu och ett tröskelvärde i gemenskapen på 100 miljoner ecu för minst två av de berörda företagen. En annan mer begränsad lösning som kunde lösa problemet med anmälningar i flera stater, skulle kunna bestå i att kommissionens kompetens endast utvidgas till att omfatta de koncentrationer under tröskelvärdena som faller under fler än en nationell koncentrationskontroll.

1. Sänkning av tröskelvärdena

Gemenskapsinstitutionernas ståndpunkt

60. Både Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén stöder en sänkning av tröskelvärdena. Närmare bestämt förnyade Europaparlamentet i sin resolution om kommissionens 23:e rapport om konkurrenspolitik, antagen den 16 mars 1995, sitt stöd för ett kommissionsförslag som väsentligen skulle minska den omsättningsnivå vid vilken kommissionen är tvungen att agera¹⁹. I sitt yttrande om översynen av gemenskapens koncentrationsförordning, antaget den 25 oktober 1995, uppmanade Ekonomiska och sociala kommittén kommissionen att föreslå ett tröskelvärde för omsättning i hela världen på 2 miljarder ecu och i gemenskapen på 100 miljoner ecu. Den rekommenderade även att tvåttredjedelsregeln skulle slopas²⁰.

Medlemsstaternas ståndpunkt

61. Att döma av de preliminära yttranden som gjorts hittills har medlemsstaterna olika inställning till en sänkning av tröskelvärdena. Flera medlemsstater är starkt för en sänkning av tröskelvärdena, medan andra önskar behålla den nuvarande nivån. Å andra sidan verkar alla i stort sett vara överens om att kommissionen bör undersöka frågan om kontroller i flera medlemsstater och söka en genomförbar lösning på problemet.

Synpunkter från företag, företrädare för näringslivet och rådgivare

62. De svar som kommissionen mottog vid sin undersökning visar att majoriteten av företagen och rådgivarna skulle vara för en sänkning av tröskelvärdena för omsättning i hela världen och i gemenskapen. Åsikterna skiljde sig mera åt i fråga om en eventuell ändring av tvåttredjedelsregeln.
63. Elva av de tjugofyra sammanslutningar som företräder näringslivet och svarade på enkäten var positiva till en sänkning av tröskelvärdena. Vissa andra organisationer, inklusive Unice (Europeiska sammanslutningen av industri- och arbetsgivarorganisationer) och ICC (Internationella handelskammaren), hade blandade åsikter som återspeglade deras medlemmars olika ståndpunkter. Därför föreslog de att företagen skulle kunna anmäla koncentrationer under tröskelvärdena antingen till kommissionen eller till de berörda nationella myndigheterna. Vad gäller tvåttredjedelsregeln föreslog de flesta sammanslutningarna att den skulle behållas, med undantag av BDI (Bundesverband der Deutschen Industrie) som rekommenderade att den skulle upphävas.

¹⁹ Se punkt 32 i Europaparlamentets resolution om kommissionens 23:e rapport om konkurrenspolitik. EGT nr C 89/146, 10.4.1995.

²⁰ Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om översynen av koncentrationsförordningen, ESK 1157/95.

Kommissionens inställning

64. När förordningen antogs fastställde kommissionen att tröskelvärdena för omsättning i hela världen skulle minskas till 2 miljarder ecu i slutet av en inledande period på fyra år. Den ansåg också att tröskelvärdet för omsättningen i gemenskapen skulle tas upp till förnyad prövning mot bakgrund av de vunna erfarenheterna och den tendens tröskelvärdet för världsomsättning visade, vilket skulle peka mot en motsvarande sänkning till 100 miljoner ecu.
65. Som beskrivits ovan, synes de nuvarande tröskelvärdena för både världsomsättningen och omsättningen inom gemenskapen exkludera ett stort antal koncentrationer med betydande gränsöverskridande verkningar från förordningens tillämpningsområde. Resultaten av den nuvarande undersökningen tyder på att behovet av en sänkning av tröskelvärdena är minst lika stort idag som det var 1993. Det är svårt att fastställa den hur lågt tröskelvärdena bör sättas. På grundval av den föreliggande informationen, verkar det dock som om 2 miljarder ecu och 100 miljoner ecu skulle bringa merparten av de gränsöverskridande koncentrationerna inom koncentrationsförordningens tillämpningsområde. Det skulle också i stor utsträckning lösa problemet med de anmälningar som måste anmälas till flera nationella koncentrationskontroller, vilket är fallet för flertalet av de koncentrationer med betydande gränsöverskridande effekter. Följaktligen är det kommissionens uppfattning i det här läget, att dessa nivåer är lämpliga för tröskelvärdena. Samtidigt kommer den naturligtvis att överväga om dessa nivåer skall omvärderas i ljuset av ytterligare information som kan komma fram under konsultationsperioden.
66. Kommissionen godtar att tvåtredjedelsregeln i vissa fall gör att koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar inte ingår i förordningens tillämpningsområde. Om en trefjärdedelsregel skulle införas skulle ett större antal sådana ärenden omfattas av förordningen. Å andra sidan skulle ett betydande antal ärenden som huvudsakligen har nationella verkningar också omfattas. Följaktligen anser kommissionen vid en jämförelse på det här stadiet att det förmodligen överensstämmer bättre med subsidiaritetsprincipen att behålla tvåtredjedelsregeln.
67. Det har framhållits för kommissionen att en sänkning av tröskelvärdena skulle kunna öka antalet anmälningar av koncentrationer med huvudsakligen nationella verkningar och därmed antalet ansökningar om hänskjutande enligt artikel 9. I avsnitt IV A nedan diskuteras hur en sänkning av tröskelvärdena påverkar tillämpningen av artikel 9.

Inflation och utvidgning av unionen

68. Kommissionen har undersökt hur inflationen och utvidgningen av unionen har påverkat de befintliga tröskelvärdena. Verkningarna verkar ha varit ganska begränsade. Särskilt konstaterades följande:

- ...
- i) I genomsnitt inom EU har inflationen och växelkursrörelserna (dvs. devalveringar eller revalveringar) under perioden 1989-1994 lett till en urholkning av det första tröskelvärdet från 5 miljarder ecu till 4 miljarder ecu och av det andra från 250 miljoner ecu till 216 miljoner ecu. Det går inte att bortse från denna minskning, men mot bakgrund av de siffror som nämns i punkt 61 ovan är den inte tillräcklig för att avlägsna behovet av en sänkning av de nuvarande tröskelvärdena.
 - ii) Åsikten framfördes till kommissionen att fler företag skulle komma att omfattas av förordningen till följd av utvidgningen av unionen eftersom deras omsättning i gemenskapen skulle komma att öka eller tvåtredjedelsregeln inte längre skulle vara tillämplig. Bland de ärenden som anmälts till kommissionen sedan den 1 januari 1995 har dock endast ett fåtal uppnått tröskelvärdena på grund av den ytterligare omsättning företagen har i de nya medlemsstaterna.

Uppskattning av antalet tillkommande ärenden

- 69. Det är svårt att exakt förutsäga hur många ärenden som skulle tillkomma vid en sänkning av tröskelvärdena. En uppskattning har gjorts på grundval av uppgifter som medlemsstaterna tillhandahållit. De lämnade uppgifterna gäller det antal nationella anmälningar av koncentrationer 1993 och 1994 som hade omfattats av koncentrationsförordningen om tröskelvärdena för omsättning i hela världen och i gemenskapen hade varit sänkta till 2 miljarder ecu respektive 100 miljoner ecu och tvåtredjedelsregeln hade behållits.
- 70. Mot denna bakgrund beräknas kommissionens arbetsbelastning öka med 65-80 ärenden per år. Detta är jämförbart med en prognos gjord av GD II²¹, i vilken antalet uppskattades till 65 ärenden per år eller 90 om en uppskattning för koncentrativa samriskföretag också ingår i beräkningen.

Inverkan på kommissionens resurser

- 71. Det uttrycktes oro för att kommissionens ökade arbetsbelastning till följd av en sänkning av tröskelvärdena skulle äventyra de nuvarande förfarandenas effektivitet och kvaliteten på konkurrensanalysen. Ett förslag om sänkning av tröskelvärdena bör vara rättfärdigat av allmänna politiska överväganden, men skulle naturligtvis behöva ta hänsyn till behovet av eventuella ytterligare resurser så att inte kvaliteten eller effektiviteten försämrats.

2. Ärenden som anmäls i flera medlemsstater

- 72. Koncentrationer som anmäls i flera medlemsstater kan i allmänhet anses ha väsentliga gränsöverskridande verkningar. Enligt subsidiaritetsprincipen bör de

²¹ Konkurrens och integration: Gemenskapens politik för koncentrationskontroll ("Competition and Integration: Community Merger Control Policy"), 57 European Economy (1994), 2.2.3.4., s. 38.

därför handläggas på gemenskapsnivå. Dessutom orsakar kontroller i flera medlemsstater ökad osäkerhet, mer arbete och högre kostnader för företagen och kan leda till motstridiga beslut som inte motsvarar föreställningen om "likvärdiga förutsättningar".

73. Inom näringslivet råder utbredd oro i fråga om de koncentrationer under tröskelvärdena som uppfyller kraven för anmälning i flera nationella system. Följaktligen uppmanade företag och sammanslutningar, inbegripet sådana som inte förespråkar en generell sänkning av tröskelvärdena, kommissionen att lägga fram ett förslag som säkerställer att sådana ärenden handläggs på gemenskapsnivå.

Val av politik

74. Systemen för koncentrationskontroll i Europeiska unionen skiljer sig mycket åt. En harmonisering av dessa system genom ett gemenskapsdirektiv, skulle kunna minska den administrativa belastning som kontroller i flera medlemsstater medför. Kommissionen skulle uppmuntra alla strävanden mot en harmonisering, särskilt vad gäller formen för anmälningar och andra procedurregler. Samtidigt skulle en harmonisering inte vara den mest lämpliga lösningen på problemet med anmälningar i flera stater av följande skäl. Bortsett från de svårigheter och den tidsåtgång det innebär att ändra de nationella lagarna skulle företagen fortfarande behöva anmäla till flera nationella myndigheter och tillhandahålla information om varje nationell marknads särskilda egenskaper. Viktigare är dessutom att transaktioner med väsentliga gränsöverskridande verkningar fortfarande skulle behöva undersökas på medlemsstatsnivå i strid med subsidiaritetsprincipen.
75. Ett antal företrädare för näringslivet, däribland Unice, Internationella handelskammaren, CNPF (Conseil National du Patronat Français) och AGREF (Associations des Grandes Entreprises Françaises), har föreslagit att de berörda företagen skulle kunna ha möjlighet att välja mellan att anmäla till kommissionen och att anmäla till de relevanta nationella myndigheterna när det gäller ärenden som behöver anmälas i flera medlemsstater och ligger mellan de nuvarande tröskelvärdena och lägre tröskelvärden som skall fastställas - t.ex. 2 miljarder ecu och 100 miljoner ecu. Kommissionen, eller i förekommande fall de berörda nationella myndigheterna, skulle ha ensam behörighet när anmälan gjorts. Det är uppenbart att denna lösning är önskvärd ur företagets synvinkel, eftersom den ger störst flexibilitet. Å andra sidan innebär det också att valet av jurisdiktion överlämnas till de berörda företagens eget skön. Det bästa sättet att lösa problemet i det nuvarande läget, förefaller därför vara att det uppställs klara och objektiva kriterier för kompetensfördelningen mellan kommissionen och medlemsstaterna.

Föreslagna alternativ

76. Som beskrivits ovan, förefaller det att en sänkning av tröskelvärdena till 2 miljarder ecu och 100 miljoner ecu²², skulle göra att de flesta ärenden med väsentliga gränsöverskridande verkningar omfattades av förordningen. Samtidigt skulle detta i stor utsträckning lösa problemet med anmälningar i flera medlemsstater i den mån ett antal av dem annars skulle ha kunnat anmälas till flera nationella myndigheter.
77. En annan mer begränsad lösning vore att utöka kommissionens behörighet endast till de koncentrationer som inte uppnår tröskelvärdena och som omfattas av jurisdiktionen i mer än ett nationellt system. Jämfört med en sänkning av tröskelvärdena skulle denna lösning leda till att några, men inte de flesta, koncentrationer med väsentliga gränsöverskridande verkningar omfattades av förordningen. På grund av att olika tröskelvärden för anmälning används i olika nationella lagar eller att vissa medlemsstater saknar lagstiftning om koncentrationskontroll, beror förekomsten av anmälningar i flera medlemsstater på vilka nationella marknader de berörda företagen huvudsakligen är verksamma på. Kommissionen anser därför att denna mer begränsade lösning är det minsta som krävs för att uppnå en behörighetsfördelning som är i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen.
78. I enlighet med ovanstående skulle kommissionens behörighet kunna utökas till att omfatta koncentrationer som får anmälas i flera medlemsstater men ligger mellan de nuvarande tröskelvärdena och de lägre, på till exempel 2 miljarder ecu (hela världen) och 100 miljoner (i gemenskapen). Artikel 1 i koncentrationsförordningen skulle kunna ändras så att en koncentration enligt förordningen som inte uppnår de tröskelvärden som anges i punkt 2 ändå har en gemenskapsdimension om den omfattas av jurisdiktionen av ett antal medlemsstater.
79. En koncentration skulle anses omfattas av jurisdiktionen i ett antal medlemsstater om den uppnådde de nationella tröskelvärden som medför anmälningsskyldighet i system med obligatorisk kontroll eller gör att en koncentration underkastas ett system med frivillig anmälan. Kommissionen anser att system med frivillig anmälan är relevanta i det här sammanhanget. En koncentration som uppnår tröskelvärdena i mer än ett system har troligen väsentliga gränsöverskridande verkningar oavsett om anmälan är obligatorisk eller frivillig i de berörda nationella systemen. Om system med frivillig anmälan uteslöts vid fastställandet av antalet berörda myndigheter, skulle det innebära att företag som deltar i gränsöverskridande transaktioner skulle behandlas olika beroende på vilka nationella marknader som berördes i varje enskilt ärende. Slutligen görs anmälningar av rättssäkerhetsskäl även under system med frivillig anmälan, särskilt när parternas marknadsandelar är väsentliga.

²²

Se stycke 65 ovan.

80. Vad gäller antalet nationella lagar som måste vara tillämpliga bör följande beaktas. Enligt kommissionen är det troligt att en koncentration som omfattas av jurisdiktionen i två nationella system har väsentliga gränsöverskridande verkningar och borde därför i princip kunna dra nytta av förordningens "one-stop shop". Sådana koncentrationer borde behandlas på gemenskapsnivå. Det påpekades till kommissionen att gemenskapsdimensionen av en koncentration är mer uppenbar när minst tre nationella jurisdiktioner är inblandade. Medlemsstaterna menade också att om endast två nationella myndigheter är inblandade kan problemen lösas på ett mer eller mindre tillfredsställande sätt genom bilateral samordning. Däremot skulle samordningen definitivt bli för komplicerad och därför ineffektiv om tre eller fler system vore inblandade. Giltigheten hos dessa argument, enligt vilka det högsta antalet berörda nationella myndigheter bör vara tre, behöver undersökas under samrådsperioden.

Förfarande

81. Ovan nämnda ärenden kommer att underkastas samma materiella regler och procedurregler som gäller varje annan koncentration enligt koncentrationsförordningen, med följande undantag: förutom de kriterier enligt vilka kommissionens behörighet normalt fastställs kommer det att behöva fastställas om koncentrationen uppnår tröskelvärdena för anmälning i ett antal medlemsstater.
82. För detta finns i princip två tillvägagångssätt. Antingen bekräftar de berörda medlemsstaterna att deras nationella tröskelvärden är tillämpliga och kommissionen blir bunden av denna bedömning, eller så beslutar kommissionen själv. Det andra tillvägagångssättet skulle innebära att kommissionen skulle behöva tolka nationella koncentrationslagar. Det skulle vara opraktiskt och skulle kunna leda till att kommissionen och medlemsstaterna tolkade de nationella lagarna på olika sätt. Därför föredrar kommissionen det första tillvägagångssättet.
83. Nedan anges två sätt på vilka tillämpligheten av de nationella lagarna skulle kunna fastställas:
- i) Parterna anger, som en del av den formella anmälan, i formulär CO (på ett av de officiella språken i gemenskapen) alla uppgifter som visar att transaktionen uppnår tröskelvärdena för anmälning i ett antal medlemsstater. En kopia av formulär CO skickas till medlemsstaterna som vanligt. De berörda medlemsstaterna måste underrätta kommissionen inom en viss tid (t.ex. en eller två veckor) om koncentrationen inte uppnår deras tröskelvärden. Om de berörda medlemsstaterna inte invänder mot parternas analys inom den fastställda perioden anses kommissionens behörighet vara fastställd.
 - ii) Innan den formella anmälan görs anmäler parterna till kommissionen att de avser att genomföra en koncentration. Vid detta tillfälle krävs inget formulär CO, utan endast uppgifter som visar att transaktionen är en koncentration på det sätt som avses i koncentrationsförordningen och att den uppnår

medlemsstaternas tröskelvärden. Därefter tillämpas samma förfarande som under i ovan. Följande två varianter finns av detta scenario:

- Parterna är skyldiga att anmäla att de avser att genomföra en koncentration inom de frister som anges i artikel 4, men fristen för fas ett börjar först löpa när jurisdiktionsfrågan är löst och formuläret CO har lämnats in fullständigt ifyllt.
 - Parterna anmäler att de avser att genomföra en koncentration innan det slutliga avtalet är träffat eller kontrollen förvärfvas.
84. Kommissionen erfor vid preliminära kontakter med berörda parter att dessa förfaranden skulle kunna innebära vissa praktiska svårigheter. Framför allt framfördes att det inte alltid kommer att vara enkelt att snabbt fastställa om en koncentration uppnår de nationella tröskelvärdena för anmälan, särskilt inte när tröskelvärden för marknadsandelar används.
85. Även om den praktiska tillämpningen av vissa nationella tröskelvärden är svår, så beror inte det på kommissionens förslag. Företagen är redan underkastade nationella lagar och måste kontrollera om de olika tröskelvärdena för anmälan är tillämpliga på deras affär. Under den samrådsperiod som följer efter antagandet av grönboken kommer kommissionen att ha tillfälle att undersöka såväl denna fråga som ytterligare praktiska problem som kan komma att uppstå.
86. Det står i varje fall klart att ju färre medlemsstatslagar som krävs för att fastställa kommissionens behörighet, desto enklare blir förfarandena och desto högre graden av rättssäkerhet för de berörda företagen. Kommissionen anser att förfarandet är enklast när två medlemsstater berörs, medan det med fler än tre medlemsstater blir ytterligt svårhanterligt både för företagen och för de berörda tillsynsmyndigheterna.

Antal anmälningar i flera medlemsstater

87. Kommissionen känner för närvarande till runt 100 ärenden som anmälts i flera medlemsstater under de senaste två och ett halvt åren. Ungefär 35 % av dessa ärenden anmälades till fler än två och till upp till tio nationella myndigheter.
88. Dessa siffror representerar på intet sätt det sammanlagda antalet anmälningar under den perioden. Kommissionen har för närvarande inte tillgång till medlemsstaternas uppgifter för 1995, vilket var ett år med intensiv koncentrationsverksamhet. De befintliga uppgifterna för 1993-1994 är mycket svåra att analysera, eftersom de registreras på olika sätt i de olika medlemsstaterna. Dessutom kan antalet ärenden som kontrolleras i flera medlemsstater komma att öka i framtiden allt eftersom företagen får större kännedom om nyligen införda system för koncentrationskontroll, nya system träder i kraft i gemenskapen och det blir vanligare med anmälningar även under system med frivillig anmälan. Marknadsintegrationen och den ökning av antalet gränsöverskridande koncentrationer som följer med den bör också leda till en

ökning av antalet koncentrationer som anmäls i flera medlemsstater. Av dessa skäl bör det ytterligare antal ärenden som kommissionen kommer att behöva handlägga vara högre än den siffra som nämns ovan.

IV ANDRA ASPEKTER PÅ FÖRORDNINGEN

89. Förutom tröskelvärdena fann kommissionen genom sin undersökning flera särskilda områden inom vilka förordningen skulle kunna förbättras. För att bemöta dessa föreslås genom grönboken förändringar som ändrar eller förtydligar de befintliga bestämmelserna.
90. Förutom dessa förändringar överväger kommissionen att även undersöka Parisfördragets bestämmelser om koncentrationer, inklusive tröskelvärden. Dessa frågor går utanför det område som denna översyn täcker och kommer inte att diskuteras ytterligare i den här grönboken.
91. De föreslagna ändringarna gäller främst procedurreglerna. Vad gäller de materiella reglerna visade undersökningen på områden där förtydliganden skulle vara lämpliga, till exempel av begreppet oligopolistisk dominans, "failing firm"-försvaret och "efficiencies"-försvaret. Dessa frågor åtgärdas bäst genom tolkningsriktlinjer.

A. Hänskjutande av koncentrationsärenden till och från medlemsstater (artiklarna 9 och 22)

Artikel 9

92. Koncentrationer som huvudsakligen har nationella verkningar kontrolleras bäst på nationell nivå. Det är möjligt att sådana transaktioner når upp till de nuvarande tröskelvärdena. För dessa ärenden, och i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen, innehåller artikel 9 i förordningen en korrigerande mekanism genom vilken ärendena kan hänskjutas till de nationella myndigheterna. Hittills har tre ärenden hänskjutits till nationella myndigheter: *Steelley/Tarmac* hänsköts till de brittiska myndigheterna, *Holdercim/Cedest* till de franska myndigheterna och *McCormick/CPC/Rabobank/Ostmann* till de tyska myndigheterna.
93. Företagen och majoriteten av medlemsstaterna anser att denna artikel fungerar väl. Samtidigt inkom flera förslag till kommissionen om hur förfarandet för hänskjutande skulle kunna förtydligas eller förbättras. Det påpekades även att det, om tröskelvärdena sänks, kan komma att ske en ökning av antalet ärenden som huvudsakligen har nationella verkningar och därför en ökning av antalet ansökningar om hänskjutande enligt artikel 9.
94. Kommissionen anser att eventuella ändringar av artikel 9, särskilt om tröskelvärdena inte sänks, bör vara begränsade så att inte den ömtåliga balansen mellan de befintliga bestämmelserna om hänskjutande störs eller fördelarna med

principen om en enda kontroll upphävs. En för frekvent användning av artikel 9 skulle kunna minska företagets rättssäkerhet och borde förmodligen kopplas till en harmonisering av huvuddragen hos de nationella systemen för koncentrationskontroll.

95. Kommissionen föreslår därför att artikel 9 bibehålls i sin nuvarande form, med följande undantag vad gäller koncentrationer som endast påverkar en oväsentlig del av den gemensamma marknaden. Det skulle kunna föreskrivas för sådana ärenden att den medlemsstat som begär hänskjutande skall underrätta kommissionen om att koncentrationen berör en avgränsad marknad inom dess territorium som inte utgör en väsentlig del av den gemensamma marknaden. Däremot kommer medlemsstaten inte att behöva visa att koncentrationen hotar att skapa eller förstärka en dominerande ställning på den marknaden.
96. Kommissionen föreslår också en undersökning av om dess praxis vad gäller tillämpningen av artikel 9 behöver förtydligas, till exempel genom ett tolkningstillkännagivande.

Artikel 22

97. Artikel 22.3 har redan tillämpats vid två tillfällen²³ och den anses allmänt vara ett användbart redskap, särskilt för de medlemsstater som för närvarande inte har något system för koncentrationskontroll. Kommissionen föreslår därför att den behålls. Mot bakgrund av vunna erfarenheter skulle dock följande ändringar kunna göras:
- Det skulle uttryckligen kunna sägas att en begäran enligt artikel 22 även får göras av flera medlemsstater i samförstånd. En sådan begäran skulle till exempel vara lämplig om en koncentration skulle skapa eller förstärka en dominerande ställning på ett område som är större än en enda medlemsstat och skulle göra det möjligt för kommissionen att undersöka koncentrationens verkningar i större utsträckning.
 - Det skulle kunna fastställas att koncentrationen inte får genomföras från och med den dag då begäran enligt artikel 22 mottas, under förutsättning att den inte har genomförts före den dagen.
 - För att uppnå en harmonisering av tidsfristerna enligt artiklarna 10 och 22 bör artikel 22.4 ändras på följande sätt:
"Den frist inom vilken ett förfarande enligt artikel 10.1 får inledas skall löpa från dagen efter den dag då begäran från medlemsstaten inkommer."
 - Texten till artikel 23 bör också ändras så att kommissionen får möjlighet att anta genomförandebestämmelser för tidsfrister enligt artikel 22.

B. Behandlingen av samriskföretag

²³

I ärendena British Airways/Dan Air och RTL/Veronica/Endemol.

Nuvarande situation

98. I EG:s konkurrenslagstiftning skiljer man på koncentrativa och kooperativa samriskföretag. Koncentrativa samriskföretag omfattas av koncentrationsförordningen, medan kooperativa samriskföretag omfattas av förordning 17/62 och andra förordningar om genomförande av artikel 85 i Romfördraget.
99. Enligt artikel 3.2 i koncentrationsförordningen, så som den tolkades i kommissionens tillkännagivande från 1994²⁴, fyller koncentrativa samriskföretag en autonom ekonomisk enhets samtliga funktioner²⁵ utan att medföra en samordning av konkurrensbeteendet hos företag som förblir oberoende. För att vara relevant måste det vara sannolikt att samordningen medför en konkurrensbegränsning på det sätt som avses i artikel 85.1 i Romfördraget. Samriskföretag som inte omfattas av artikel 3.2 anses vara kooperativa. Kooperativa samriskföretag omfattar en mängd olika typer av avtal, allt i från transaktioner av strukturell karaktär till kartellliknande samarbete.
100. I kommissionens undersökning uttryckte många företag och några medlemsstater stor oro över skillnaderna i behandling av koncentrativa samriskföretag och kooperativa samriskföretag av strukturell karaktär. De båda typerna av transaktioner ansågs likna varandra vad gäller deras effekter på marknadsstrukturen. För närvarande är de dock underkastade olika ordningar. Denna situation anses av många vara otillfredsställande, särskilt i fråga om skillnaderna i bedömningsfrister och den grad av rättssäkerhet företagen har.
101. Kommissionen har erkänt att det är önskvärt med en harmonisering av de ordningar som är tillämpliga på samriskföretag genom att införa ett särskilt snabbförfarande för vissa kooperativa samriskföretag av strukturell karaktär²⁶. Kommissionen fastställde en tidsfrist på två månader, tillämplig sedan den 1 januari 1993, inom vilken den skulle ta ställning en första gång till den här typen av transaktioner. Enligt kommissionens undersökning är detta förfarande en positiv utveckling, men garanterar fortfarande inte fullständig likabehandling.

Behövs en förändring?

102. Kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner innebär en väsentlig förändring av de berörda företagens struktur. I detta avseende kan deras effekt på marknadsstrukturen vara liknande den effekt koncentrativa samriskföretag har.

²⁴ Kommissionens tillkännagivande av den 21 december 1994 om skillnaden mellan kooperativa och koncentrativa samriskföretag, EGT nr C 385, 31.12.1994, s. 1.

²⁵ Det vill säga att de kan prestera alla de funktioner som normalt presteras av andra företag som opererar på samma marknad och att de har tillräckliga finansiella och andra resurser för att utöva dessa aktiviteter på en varaktig basis.

²⁶ Dessa är kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner och vissa samriskföretag med delfunktioner utan tillgång till marknaden, särskilt samriskföretag som sysslar med forskning och utveckling eller produktion.

Den största skillnaden mellan de två typerna av transaktioner är att när det gäller kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner anses det faktum att deras moderbolag har oberoende närvaro på samma marknad som samriskföretaget eller på närliggande marknader göra det sannolikt att det uppstår samordning av moderbolagens konkurrensbeteende. Av detta skäl har en annan materiell bedömningsmetod tillämpats på kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner. De procedurregler som tillämpats har också medfört annorlunda behandling i fråga om tidsplan och rättssäkerhet. Eftersom kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner kan medföra en överföring av betydande tillgångar från moderbolagen, bör det övervägas i vilken utsträckning skillnaderna i behandling bör minskas.

103. Enligt de nuvarande bestämmelserna bedöms de flesta koncentrativa samriskföretag inom en månad (fas ett), och resten inom fem månader (fördjupad undersökning under fas två). I alla ärenden avslutas förfarandet med ett formellt beslut om godkännande eller förbud, vilket endast kan återkallas i undantagsfall (se artikel 8.5 i koncentrationsförordningen). Om inget beslut fattas inom dessa frister anses samriskföretaget ha godkänts.
104. För kooperativa samriskföretag av strukturell karaktär finns inga sådana frister. Den frist på två månader som är tillämplig på vissa transaktioner av denna sort är enbart intern. Dessutom är det inte med de nuvarande förfarandemässiga begränsningarna enligt förordning 17/62 möjligt att anta ett formellt beslut inom två månader, utan endast att utfärda en administrativ skrivelse som inte är bindande för medlemsstaternas myndigheter och domstolar. Det finns ingen lagstadgad eller intern frist inom vilken den fördjupade undersökningen skall vara avslutad. Slutligen måste, enligt förordning 17/62, undantag som beviljas i ärenden beviljas för en viss tidsrymd och beslutet kan återkallas eller ändras under de omständigheter som nämns i artikel 8.3 i den förordningen.
105. De ovan nämnda skillnaderna har orsakats av de olika genomförandeförordningar som är tillämpliga på kooperativa och koncentrativa samriskföretag och av åsikten att det finns en grundläggande skillnad mellan konkurrensbegränsningar som skall bedömas enligt artikel 85 och koncentrationer som inte är föremål för det grundläggande förbud som gäller avtal och konkurrensbegränsande åtgärder som snedvrider konkurrensen. En reform av de nuvarande ordningarna skulle behöva hålla sig inom gränserna för gemenskapens rättsordning. En ändring av innehållet i artikel 85.1 skulle överskrida gemenskapsinstitutionernas befogenheter.
106. Det återstår att se i vilken utsträckning systemet har givit upphov till praktiska problem. Inte desto mindre kan ändringar rättfärdigas av allmänna konkurrenspolitiska överväganden, särskilt strävan att göra systemet lättare, mer genomblickbart och effektivare.

Alternativ som bör övervägas

107. Bortsett från den möjligheten som består i pragmatiska förbättringar av de interna förfarandesätten för att påskynda beslutsprocessen (till exempel genom att förkorta gällande interna tidsfristerna), finns det fem andra möjligheter att överväga och som alla kräver ny lagstiftning. Dessa fem möjligheter kan delas upp i två grupper som baserar sig på två olika metoder; i den första gruppen är det tal om att ändra förfarandesättet utan att ändra något i de materiella kriterierna, emedan metoden i den andra gruppen skulle innebära att strukturella kooperativa samriskföretag skulle underordnas både de processuella och de materiella reglerna i koncentrationsförordningen.
108. I Alternativ till ändring av procedurreglerna
- a. Att införa nya procedurregler för behandlingen av autonoma samriskföretag som upprättats i samarbetssyfte genom antagande av en ny förordning, med syfte att förenkla förfarandesättet, påskynda beslutstagandet och öka rättssäkerheten.
 - b. Att kooperativa autonoma samriskföretag, skall behandlas enligt koncentrationsförordningen.
 - c. Utöka räckvidden för de av kommissionens förordningar om gruppundantag som gäller horisontellt samarbete (och anta en ny för områden som inte omfattas av befintliga förordningar) så att de omfattar kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner, med invändningsförfaranden och tröskelvärden för marknadsandelar.
109. II Alternativ till ändringar av de materiella kriterierna och procedurreglerna
- a. Utöka artikel 3.2 i koncentrationsförordningen så att den omfattar alla kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner.
 - b. Utöka artikel 3.2 i koncentrationsförordningen så att den omfattar alla samriskföretag, oavsett om de fyller samtliga funktioner eller inte, utom skensamriskföretag (samriskföretag som är förtäckta karteller).
110. Alla dessa alternativ skulle väsentligen påverka prioriteringen och resursfördelningen inom kommissionen.

Kommentarer till alternativen

111. Alternativet att göra pragmatiska ändringar i de interna förfarandesättet skulle förbättra den nuvarande situationen utan några ändringar i lagen. Eftersom endast interna förfaranden skulle behöva anpassas skulle detta kunna ske snabbt.

Förändringarna skulle dock förbli interna och rättssäkerhet skulle inte kunna erbjudas på kort sikt.

Alternativ till ändring av procedurreglerna

112. Rättssäkerhet skulle kunna åstadkommas på ett snabbare sätt genom alternativ a med en ny förfarandeförordning från rådet, vilken skulle införa ett förfarande för kooperativa samriskföretag av strukturell karaktär liknande det i koncentrationsförordningen. Tyngdpunkten skulle ligga på att förenkla förfarandena, medan den nuvarande materiella bedömningen skulle kvarstå.
113. Alternativ b skulle innebära att kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner även i fortsättningen skulle omfattas av den materiella bedömningen i artikel 85.1 och 85.3. Samtidigt skulle det fastställas att de skulle omfattas av procedurreglerna i koncentrationsförordningen i stället för de i förordning nr 17/62 och i de övriga genomförandeförordningar som för närvarande är tillämpliga.
114. Kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner skulle dra fördel av tidsplanen och andra förfarandemässiga fördelar i koncentrationsförordningen. De skulle även vara föremål för samma krav i fråga om anmälning och andra förfaranden. Skillnaden mellan kooperativa och koncentrativa samriskföretag skulle dock fortfarande avgöra vilken materiell bedömning som skulle tillämpas. Koncentrativa samriskföretag skulle omfattas av bedömningen i artikel 2, medan kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner skulle vara underkastade bedömningen i artikel 85.1 och 85.3. Undantag enligt artikel 85.3 skulle vara tidsbegränsade och kunna återkallas enligt nuvarande lagstiftning och praxis, enligt vilken särskild hänsyn tas till det konkurrensmässiga förhållandet mellan samriskföretagets moderbolag.
115. Med alternativ c skulle artikel 3.2 i koncentrationsförordningen förbli oförändrad. Kommissionen skulle i stället använda sina lagstiftande befogenheter enligt rådets förordning (EEG) nr 2821/71 för att täcka de flesta kooperativa samriskföretagen genom ett gruppundantag. I detta syfte skulle förordningarna (EEG) nr 417/85 och nr 418/85, vilka båda upphör att gälla i slutet av 1997, kunna utvidgas och slås samman. Fördelarna med gruppundantaget skulle vara tillgängliga upp till en viss marknadsandel. Tröskelvärdet borde lämpligen fastställas på en nivå tydligt över de nuvarande siffrorna (vilka är 10 % för samriskföretag som fyller samtliga funktioner och 20 % för samriskföretag som endast fyller vissa funktioner). De som inte omfattas av det automatiska undantaget skulle kunna bli föremål för ett invändningsförfarande med två frister: en första frist på en eller två månader inom vilken kommissionen skulle ta ställning en första gång (motsvarande den befintliga interna fristen, men juridiskt bindande), och en andra frist på fem månader inom vilken det slutliga beslutet, positivt eller negativt, skulle behöva fattas.
116. Med detta alternativ skulle skillnaderna mellan den relevanta materiella bedömningen kvarstå. Reglerna om individuella förfaranden skulle, även om de

inte harmoniserades, föras närmare varandra och därigenom påskynda processen. Det är sant att tillämpningen av ett marknadsandelskriterium kan ge upphov till praktiska svårigheter. Med invändningsförfarandet skulle kommissionen dock bli ansvarig för att på ett riktigt sätt definiera den relevanta marknaden och de berörda parternas marknadsandelar i den slutliga analysen. Ärenden som uppfyller kraven för automatiskt undantag skulle inte behöva anmälas. Ett undantag som beviljats enligt förordningen skulle gälla lika länge som gruppundantaget.

Ändring av de materiella kriterierna och procedurreglerna

117. Enligt alternativ a skulle artikel 3.2 i koncentrationsförordningen ändras så att det fastställs att "bildandet av ett samriskföretag som fyller en autonom ekonomisk enhets samtliga funktioner utgör en koncentration enligt punkt 1 b". Det skulle betyda att dominansprövningen i artikel 2 i förordningen rent faktiskt även skulle tillämpas på bildandet av kooperativa samriskföretag som fyller samtliga funktioner. Vad gäller de väsentliga kooperativa aspekterna av ett ärende, skulle det fastställas att artikel 85.1 och 85.3 skulle tillämpas på dem, antingen inom samma förfarande eller för sig.
118. Detta alternativ skulle säkerställa rättssäkerhet och snabba förfaranden. Dessutom skulle det bli enklare att skilja mellan kooperativa och koncentrativa samriskföretag, eftersom samma processregler och materiella bedömningar skulle tillämpas på alla samriskföretag som fyller samtliga funktioner, bortsett från sådana klausuler som inte är av underordnad betydelse. Detta alternativ skulle innebära en omvärdering av omfattningen av artikel 85.1 vad gäller kommissionens nuvarande och långvariga praxis, men skulle hur som helst vara bundet av domstolens tolkning av artikel 85.
119. Vad gäller behörighetsfördelningen mellan kommissionen och medlemsstaterna, skulle genom detta alternativ jurisdiktionsfördelningen enligt artikel 1 i koncentrationsförordningen utvidgas till att omfatta alla samriskföretag som fyller samtliga funktioner. Följaktligen skulle nationell lag vara tillämplig på samriskföretag som fyller samtliga funktioner men inte uppnår tröskelvärdena.
120. Genom alternativ b, slutligen, skulle alla samriskföretag, utom dolda karteller, omfattas av koncentrationsförordningen genom en utvidgning av artikel 3.2. Följaktligen skulle både den materiella bedömningen och förfarandet ändras för alla kooperativa samriskföretag. Samma rättssäkerhet och snabba förfaranden skulle tillhandahållas som för koncentrativa samriskföretag. Även detta alternativ skulle innebära en omvärdering av omfattningen av artikel 85.1 vad gäller nuvarande och långvarig praxis, men skulle hur som helst vara bundet av domstolens tolkning av artikel 85. Alternativet skulle skapa ett problem, nämligen identifieringen av de samriskföretag på vilka artikel 85 fortfarande skulle vara tillämplig (dolda karteller).

Konklusion

121. Som redan har framgått är kommissionen intresserad av att veta hur allvarligt man ser på den olika behandlingen av kooperativa och koncentrativa samriskföretag, vad gäller tidsfrister, förfarandesätt, materiella kriterier och rättssäkerhet. Detta kommer helt klart att påverka valet mellan de olika lösningsmetoderna. De ovan nämnda ändringarna av förfarandesättet skulle förbättra förfarandet och därigenom tidsfristerna och öka rättssäkerheten. Utifrån de ovan nämnda kriterierna, förefaller de materiella och de förfarandemässiga alternativen ha den mest omfattande och harmoniserande effekten på behandlingen av koncentrativa och kooperativa samriskföretag. Kommissionen intager i det nuvarande läget en öppen hållning med hänsyn till vilken av de nämnda möjligheterna som bäst kan lösa problemen med den olika behandlingen samriskföretag och som samtidigt tillgodoser önskan om en enklare, öppnare och mer effektiv konkurrenspolitik.

C. Åtaganden i koncentrationsärenden

122. Enligt artikel 8.2 i koncentrationsförordningen får ett beslut om godkännande under fas två vara underkastat villkor och skyldigheter i syfte att säkerställa att parterna fullgör sina åtaganden gentemot kommissionen. Åtagandena måste lämnas in inom tre månader från och med inledandet av fas två (artikel 18 i kommissionens förordning nr 3384/94). Inga ändringar av kommissionens praxis på detta område föreslås.
123. Kommissionen brukar godta åtaganden även under den första fasen i ärenden i vilka det konkurrensmässiga problemet är tydligt och begränsat jämfört med transaktionen som helhet, lätt kan åtgärdas och i vilka uppfyllandet lätt kan övervakas. Godkännandet av koncentrationen grundar sig på fullgörandet av dessa åtaganden. Kommissionen anser att ett sådant tillvägagångssätt står i proportion till konkurrensproblemets storlek och de tillgängliga möjligheterna att lösa det. Företag och rådgivare förespråkar också åtaganden under fas ett, eftersom de kostnader och den tid det kostar att inleda förfaranden under fas två därigenom sparas. Kommissionens praxis är att låta medlemsstaterna och berörda parter lämna synpunkter på de föreslagna åtagandena innan ett beslut enligt artikel 6.1 b antas.
124. Kommissionen anser att den under den nuvarande ordningen får godta och verkställa åtaganden under fas ett. Rättssäkerheten skulle dock öka om det fanns en uttrycklig bestämmelse om detta i förordningen. Samtidigt måste sådana åtaganden godtas på ett sätt som medger öppenhet och samråd med medlemsstaterna och berörda parter i god tid.

Föreslagna ändringar

125. I enlighet med ovanstående skulle artikel 6.1 b i koncentrationsförordningen kunna ändras i linje med artikel 8.2 och 8.5 b så att den uttryckligen ger kommissionen befogenheter att godta och verkställa åtaganden under fas ett.

126. För att säkerställa öppenhet och ge medlemsstaterna och berörda parter tillräcklig tid att lämna synpunkter, uppskattas det att en period på minst två veckor från och med dagen för inlämnandet av åtagandena kommer att behövas. Följaktligen finns det tre möjliga lösningar vad gäller förfaranden:
- En tvåveckors samrådsperiod från och med den tidpunkt då åtagandena lämnas in kommer att krävas. Det kan leda till en förlängning av fas ett med högst två veckor.
 - Den nuvarande inledande fasen skulle inte förlängas. Företagen skulle behöva lämna sina synpunkter i tillräckligt god tid för att en tvåveckors samrådsperiod skulle kunna ingå i perioden på en månad. Med tanke på tidsbegränsningarna under fas ett skulle denna lösning i praktiken endast vara möjlig om konkurrensproblemet och åtgärden identifierades mycket tidigt i förfarandet. I annat fall skulle parterna kunna återkalla sin ursprungliga anmälan och göra en ny anmälan som innehåller de föreslagna åtagandena. Vid återkallande och nyanmälan skulle kommissionen om så är lämpligt kunna fatta beslut omedelbart efter den treveckorsperiod som gäller för en begäran enligt artikel 9.
 - En mekanism jämförbar med den i artikel 9 skulle införas. Åtagandena skulle behöva lämnas in inom tre veckor från och med anmälan och fas ett skulle förlängas till sex veckor.

D. Transaktioner av mindre betydelse

127. I denna grönbok definieras en transaktion som varande av mindre betydelse om den inte har några eller endast oväsentliga verkningar på konkurrensstrukturen i gemenskapen.
128. Det är möjligt att några transaktioner av mindre betydelse hamnar inom koncentrationsförordningens räckvidd. Koncentrationer som inte leder till en överlappning av de koncentrerade verksamheterna i gemenskapen kan till exempel vara anmälningsbara på grund av parternas omsättning i gemenskapen på andra marknader än de som berörs av transaktionen (se ärendena Seagram/MCA och JCSAT/SAJAC). Under de senaste två åren anmäldes tio koncentrationer till kommissionen, i vilka det inte förekom någon eller endast mycket liten överlappning.
129. Ett annat exempel på transaktioner av mindre betydelse är samriskföretag med mycket liten omsättning, vilka kan vara anmälningsbara på grund av moderbolagens omsättning. Under de senaste två åren fanns det minst 20 samriskföretag med en omsättning på mindre än 100 miljoner ecu. Alla dessa samriskföretag var dock inte transaktioner av mindre betydelse, eftersom marknadsandelarna i flera ärenden var större än 25 %.

130. Ett antal företag och sammanslutningar som undersökts framförde till kommissionen att anmälningarna av transaktioner av mindre betydelse utgör en onödig belastning för företagen. Sådana transaktioner bör därför inte omfattas av förordningen eller undersökas enligt förenklade förfaranden.
131. Kommissionen anser på det här stadiet att koncentrationer som är av mindre betydelse bör omfattas av koncentrationsförordningen av följande skäl. Om de koncentrationer som är av mindre betydelse definierades på grundval av tröskelvärden för omsättning, skulle det finnas risk för att transaktioner som medför konkurrensmässiga problem också utesluts. Tröskelvärden för marknadsandelar vore lämpligare men skulle minska rättssäkerheten. Dessutom skulle koncentrationer av mindre betydelse om de inte omfattades av koncentrationsförordningen inte heller omfattas av principen om en enda kontroll och skulle därmed kunna bli föremål för kontroller i flera medlemsstater.
132. På grund av de ovan nämnda definieringsproblemen anser kommissionen också att det skulle vara svårt att upphäva uppskjutandena av alla sådana koncentrationer enligt artikel 7 i koncentrationsförordningen. Följaktligen bör förfarandet vid transaktioner av mindre betydelse förenklas så mycket som möjligt, med tanke på att anmälningen av dem utgör en onödig belastning.
133. Enligt de befintliga bestämmelserna krävs endast begränsad information vid anmälan av transaktioner av mindre betydelse till kommissionen. Med det nya formuläret CO²⁷ kan en förenklad anmälan göras av ärenden där samriskföretagets omsättning eller omsättningen för de verksamheter som ingår är mindre än 100 miljoner ecu inom EES och det sammanlagda värdet av de överförda tillgångarna är mindre än 100 miljoner ecu inom EES. Vad gäller andra transaktioner än samriskföretag krävs ingen marknadsinformation om parternas sammanlagda marknadsandelar inte överstiger 15 % på samma produktmarknad och inga enskilda eller sammanlagda marknadsandelar överstiger 25 % på en marknad i tidigare eller senare led i förhållande till en produktmarknad som en eller flera av parterna är verksam på. Redan dessa bestämmelser minskar i avsevärd utsträckning den belastning anmälan utgör. I praktiken skulle kraven på information vid behov kunna minskas ytterligare genom befrielser från formuläret CO.
134. Dessutom skulle kommissionen kunna tillämpa ett kortare beslutsförfarande i ärenden av mindre betydelse utan att behöva vänta på att den lagstadgade fristen löper ut. Dessa förbättringar av förfarandena skulle inte kräva någon ändring av koncentrationsförordningen.

E. Beräkning av omsättning i kredit- och finansinstitut

²⁷ Avsnitt I i bilagan till kommissionens förordning (EG) nr 3384/94 av den 21 december 1994, EGT nr L 377, 31.12.1994.

135. I fråga om kredit- och finansinstitut används i koncentrationsförordningen, i överensstämmelse med de nationella lagarna om koncentrationskontroll, i flera medlemsstater tillgångar i stället för omsättning vid tillämpning av artikel 1.2. I syfte att fastställa omsättningen i gemenskapen som helhet och tillämpa tvåtredjedelsregeln fördelas tillgångarna mellan gemenskapen och medlemsstaterna i proportion till förhållandet mellan utlåningen till invånare i gemenskapen och i medlemsstaterna och den totala utlåningen.
136. Följande två problem med kommissionens nuvarande tillvägagångssätt har identifierats:
- i) I en teoretisk omsättning beräknad på grundval av tillgångar ingår inte vissa transaktioner (t.ex. inkomster från valuta- och värdepappersaffärer).
 - ii) Det är i praktiken svårt att fastställa en låntagares etableringsort och den kan ändras under lånets löptid. Följaktligen är den geografiska fördelningen av omsättningen svår att genomföra för banker.
137. För att mildra dessa problem överväger kommissionen att förändra sitt tillvägagångssätt:
- i) Omsättning
138. Kommissionen har undersökt om användningen av tillgångar eller bruttointäkt från bankverksamhet väsentligen påverkar antalet eller typen av banker som skulle omfattas av koncentrationsförordningen. Med utgångspunkt i den bedömningen har slutsatsen dragits att båda bedömningsgrunderna ger i stort sett samma resultat. Det medges dock att användande av intäkt från bankverksamhet på ett riktigare sätt skulle återge den ekonomiska verkligheten för bankernas verksamhet.
139. Bruttointäkt från bankverksamhet omfattar åtminstone det som fastställs i artikel 28 B 1-4 i direktiv 86/635/EG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut. Därför skulle ränteintäkter, intäkter från värdepapper, provisionsintäkter och nettovinst av finansiella transaktioner ingå i en sådan definition.
140. Det kan vara mer lämpligt att använda bruttobankinkomsten i motsats till nettobankinkomsten som bas för beräkning av omsättningen. Det beror på att nettointäkten av bankverksamhet i praktiken är lika med bruttovinst i till exempel tillverknings- eller tjänsteföretag och inte försäljning. Följaktligen skulle användningen av en sådan beräkningsgrund för banker inte vara i överensstämmelse med det sätt på vilket kommissionen i allmänhet beräknar omsättning. Det kvarstår dock att undersöka vilken av de två typerna av bankinkomst som bäst reflekterar den ekonomiska realiteten i hela banksektorn.
- ii) Geografisk fördelning av omsättning

141. Kommissionen förstår att det kan vara betungande för banker att behöva fördela intäkten med hänsyn till låntagarens etableringsort. Även om det i kommissionens tillkännagivande om beräkning av omsättning fastställs att omsättning som uppkommer av tjänster som regel skall fördelas på kundens etableringsort, innehåller tillkännagivandet också ett undantag från den regeln för interbanklån²⁸. I enlighet därmed och för att förenkla kommissionens tillvägagångssätt kan övervägas om fördelningen av intäkt av bankverksamhet bör grundas på etableringsorten för det bankkontor som beviljar lånet eller tillhandahåller tjänsten.

F. Andra ändringar eller förtydliganden

Ytterligare begränsningar under fas ett

142. För att det skall finnas en uttrycklig rättslig grund för godkännandet av ytterligare begränsningar i beslut under fas ett, bör följande bestämmelse läggas till i artikel 6.1 b:
- "Beslutet om att koncentrationen är förenlig med den gemensamma marknaden skall även omfatta sådana begränsningar som har direkt samband med och är nödvändiga för genomförandet av koncentrationen."

Upphävande av beslut enligt artikel 6

143. I linje med beslut enligt artikel 8 bör det uttryckligen fastställas i förordningen att kommissionen får upphäva ett beslut enligt artikel 6.1 a eller 6.1 b om:
- "förklaringen om förenlighet med den gemensamma marknaden grundar sig på oriktiga uppgifter för vilka ett av de berörda företagen är ansvarigt eller om den har utverkats på ett bedrägligt sätt".

Artikel 7

144. I syfte att harmonisera varaktigheten av den period under vilken koncentrationer inte får genomföras med varaktigheten av fas ett, bör den period under vilken koncentrationer inte får genomföras enligt artikel 7.1 förlängas från att ha varit tre veckor till att löpa fram till antagandet av ett slutligt beslut.
145. Det framhölls för kommissionen att villkoren för beviljande av undantag från perioden under vilken koncentrationer inte får genomföras är för stränga. Framför allt sades att om en koncentration inte orsakar problem ur konkurrenshänseende - till exempel i fråga om transaktioner av mindre betydelse - bör kommissionen kunna bevilja undantag om så är lämpligt, även om inte de berörda företagen riskerar allvarlig skada. För att möjliggöra detta skulle artikel 7 kunna ändras i enlighet därmed.

²⁸ Jmf. punkterna 45 och 66 i kommissionens tillkännagivande om beräkning av omsättning, vilket nämns ovan.

Artikel 10.4

146. Artikel 10.4 innehåller en bestämmelse om att den period på fyra månader under vilken ett beslut enligt artikel 8 skall fattas i undantagsfall tillfälligt får avbrytas om kommissionen på grund av omständigheter för vilka ett av de företag som deltar i koncentrationen är ansvarigt har varit tvungen att begära upplysningar genom beslut enligt artikel 11 eller beordra en undersökning genom beslut enligt artikel 13. Denna bestämmelse bör uttryckligen utökas till att omfatta förfaranden under fas ett.

Beräkning av omsättning i samriskföretag

147. När koncentrationsförordningen antogs ansåg kommissionen och rådet att prövningen av tröskelvärdena borde kombineras med omprövningen av den metod för beräkning av omsättningen för samriskföretag som avses i artikel 5.5. Detta har sedan dess förtydligats i kommissionens tillkännagivande om beräkning av omsättning som nämns ovan. Det anses inte vara nödvändigt att göra några ändringar vad det beträffar.

Tredje parts rättigheter

148. Det gavs uttryck åt oro vad gäller den korta period inom vilken tredje part kan kommentera åtaganden under fas ett. Denna fråga diskuteras under avsnitt IV C ovan.
149. Det föreslogs också att tredje parts rätt att skriftligen ansöka om att få yttra sig enligt artikel 18.4 i koncentrationsförordningen borde utökas till att gälla alla tredje parter som direkt berörs av kommissionens invändningar. Kommissionen kommer att undersöka om den nuvarande situationen bör ändras vad detta beträffar.

"Berörda företag"

150. Kommissionen kommer att gå igenom texten till förordningen och ta bort eventuella oklarheter eller inkonsekvenser vad gäller användandet av termen "berörda företag".

V. SLUTSATSER

151. Mot bakgrund av ovanstående dras i denna grönbok följande slutsatser:
- I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör de nuvarande tröskelvärdena för tillämpningen av koncentrationsförordningen sänkas så att ett större antal transaktioner med väsentliga gränsoverskridande verkningar omfattas. Tröskelvärden på 2 miljarder ecu för omsättning i hela världen och 100 miljoner ecu för omsättning i gemenskapen som helhet vore lämpliga.

- En annan mer begränsad lösning vore att utöka kommissionens exklusiva behörighet endast till de koncentrationer som är anmälningsbara i flera medlemsstater men inte uppnår tröskelvärdena.
 - Ett antal andra förbättringar av förordningen som huvudsakligen gäller förfarandena bör övervägas, inbegripet bland annat behandlingen av samriskföretag och godkännandet av åtaganden under undersökningens första fas.
152. Kommissionen välkomnar en allmän debatt om grönboken och uppmanar alla berörda parter att lämna in sina synpunkter senast den 31 mars 1996.

Bilaga 1

Sammanfattning av den undersökning som skickades till medlemsstaterna, företag och rådgivare

Medlemsstaterna

Alla medlemsstater blev ombudade att lämna uppgifter om sin nationella lagstiftning för koncentrationskontroll, antalet ärenden som behandlades 1993 och 1994 och vad de gällde samt om deras sätt att samarbeta med andra nationella myndigheter. Dessutom efterfrågades deras åsikter om definitionen av subsidiaritet i samband med koncentrationskontroll och om ändringar av förordningen förutom tröskelvärdena. Alla medlemsstaterna svarade.

Företag

Sammanlagt kontaktades 289 företag från EES, Schweiz, Japan, USA och Norge, vars affärsverksamheter omfattade både tillverkning och tjänster. Frågorna gällde företagets erfarenheter av lagstiftning om koncentrationskontroll på nationell nivå och gemenskapsnivå, fördelarna med principen om en enda kontroll och huruvida de önskade några förändringar av de nuvarande tröskelvärdena. Exempel på ärenden som kontrollerats i flera medlemsstater efterfrågades också. Företagen fick också svara på om de ansåg att några ändringar av förordningen behövde göras. Totalt svarade 118 företag.

Sammanslutningar som företräder näringslivet

Europeiska representativa organ samt nationella sammanslutningar som företräder näringslivet kontaktades och sammanlagt 40 frågeformulär skickades ut. Samma frågor ställdes som i det frågeformulär företagen fick. Svar inkom från 25 sammanslutningar.

Rådgivare

Sammanlagt skickades frågeformulär till 54 rådgivare som antingen var juridiska byråer eller konsultföretag med erfarenhet av lagstiftning för koncentrationskontroll på nationell nivå och gemenskapsnivå. Formulären innehöll frågor om deras inställning till anmälningsförfarandena, systemet för koncentrationskontroll i EG, ändringar av tröskelvärdena och andra ändringar av förordningen. Exempel på ärenden som anmälts i flera medlemsstater begärdes också. Sammanlagt svarade 24 rådgivare.

	Skickade formulär	Inkomna svar	Svarsfrekvens
Medlemsstater	15	15	100 %
Företag	289	118	41 %
Sammanslutningar	40	25	63 %
Rådgivare	54	24	44 %

BILAGA 2
Nationella system för koncentrationskontroll

i EES

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
IRLAND	A -> slutl. beslut CA -> yttrande	a) ja b) ja c) -	a) bruttotillgångar eller omsättning i hela världen för vart och ett av minst 2 företag ¹ b) 10 miljoner/20 miljoner IEP (12,6 miljoner/25,2 miljoner ecu)	a) 30 dgr fr.o.m. dagen för anmälan eller mottagande av information b) 3 mån. fr.o.m. dagen för anmälan eller mottagande av information	a) ja b) sysselsättning + andra kriterier för allmänintresse	a) - b) tidningar och tidskrifter: inga tröskelvärden

¹ Tillgångarna och tröskelvärdena för omsättning är inte uttryckligen begränsade till Irland och får tolkas som att de hänvisar till tillgångar eller omsättning i hela världen, under förutsättning att minst ett av de berörda företagen driver affärsverksamhet i Irland. I praktiken använder ministeriet (The Department of Enterprise and Employment) ett snabbförfarande för anmälan, vilket leder till ett brev om att koncentrationen inte är anmälningsbar, för att hantera osäkerheterna i samband med rättsaktens uppenbarligen omfattande räckvidd.

Dessa tröskelvärden räknades om till ecu till de genomsnittliga växelkurserna 1994.

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
SVERIGE	CA -> godkännande JA -> förbud	a) ja b) ja c) -	a) total omsättning i hela världen b) 4 miljarder SEK (430 miljoner ecu)	a) 1 månad b) 4 mån. fr.o.m. anmälan för hänskjutande till JA, ingen frist för JA	a) ja b) allmänintresse	-
SPANIEN	A -> slutl. beslut CA -> yttrande (+undersökning under fas 2)	a) nej b) ja c) inom 5 år från koncentrationens genomförande	a) marknadsandel i E, <u>eller</u> total oms. i E b) 25%/20 miljarder ESP (125 miljoner ecu)	a) 1 mån. fr.o.m. anmälan b) 6 mån. fr.o.m. anmälan	a) ja b) internationell konkurrenskraft, ekon. + tekn. framåtskridande, förbättrad distr.	a) - b) kredit- och finansinstitut, försäkring: särskilda tröskel- värden
PORTUGAL	A -> slutl. beslut CA -> yttrande (för fas 2)	a) ja b) ja c) -	a) marknadsandel i P, <u>eller</u> total omsättning i P b) 30 %/30 miljarder PTE (180 miljoner ecu)	a) 50 arbetsdagar fr.o.m. anmälan b) 95 arbetsdagar fr.o.m. anmälan	a) ja b) ekonomisk balans eller internationell konkurrenskraft	a) kredit- och finansinstitut, försäkring

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
FÖRENADE KUNGARIKET	A -> slutl. beslut CA -> yttrande	a) nej b) ja c) hänskjutande till MMC (Mergers and Monopolies Commission) inom 6 mån. fr.o.m. genomförandet av konc. eller mottagandet av information	(före konc.) a) bruttovärdet på övertagna tillgångar i hela världen, <u>eller</u> marknadsandel i UK b) 70 miljoner GBP (90,9 miljoner ecu)/25 %	(för förhandsanm.) a) 35 arbetsdagar fr.o.m. anmälan (för hänskj. MMC) b) 6 (+3 mån.) fr.o.m. referensdagen, ingen frist för departementschefen	a) ja b) allmänintresse	a) - b) överföringar av tidningsföretag. koncentrationer av vattenverk, media
GREKLAND	CA (A får upphäva beslutet med hänvisning till allmänintresse)	a) ja b) ja c) anmälan inom en mån. fr.o.m. konc. genomförande	(före konc.) a) marknadsandel i GR, <u>eller</u> total omsättning i hela världen + oms. för vart och ett av minst två fgt i GR b) 25 %/ 50 miljoner ecu/ 5 miljoner ecu	(före konc.) a) 1 mån. fr.o.m. fullständig anmälan b) 3 månader fr.o.m. fullständig anmälan (+ möjlighet till förlängning)	a) ja b) allmänna ekonomiska fördelar eller allmänintresse	a) - b1) media b2) kreditinstitut, försäkring: särskilda tröskelvärden

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
BELGIEN	A -> undersökning CA -> beslut	a) ja b) ja	a) marknadsandel i Belgien <u>och</u> total omsättning b) 25 %/3 miljarder BEF (70 miljoner ecu)	a) 1 mån. fr.o.m. anmälan b) 1 mån. + 75 dgr fr.o.m. anmälan (tillf. uppskjutande möjligt för mottagande av ytterligare info. m.m.)	a) ja b) tekn. och ekon. framåtskridande, allmän ekonomisk betydelse, internationell konkurrenskraft under förutsättning att begränsningarna är oundgängliga + ingen konkurrens sätts ur spel	a) - b) banker, kredit- och finansinstitut, försäkring: särskilda tröskelvärden
FRANKRIKE	A -> slutl. beslut + undersökning CA -> yttrande + undersökning (för fas 2)	a) nej b) ja c) när som helst efter genomförandet	a) total omsättning i F + oms. för minst 2 företag <u>eller</u> marknadsandel i F b) 7 miljarder + 2 miljarder FRF (1060 miljoner + 300 miljoner ecu)/25 %	a) 2 mån. efter anmälan b) 6 mån. efter anmälan	a) ja b) ekonomisk och social balans	a-b) pressen och den audiovisuella sektorn

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
TYSKLAND	CA (A: ansökan om ministeriellt godkännande i undantagsfall)	a) ja b) ja c) 1 år fr.o.m. fullständig anmälan (koncentrationskon- troll i efterhand)	Förhandskontroll av koncentrationer a) ett företags omsättning i hela världen, <u>eller</u> oms. för vart och ett av minst två företag i hela världen b) 2 miljarder/1 miljard DEM (1.04 miljarder/520 miljoner ecu) Kontroll av konc. i efterhand Alla parternas sammantagna omsättning i hela världen: 500 miljoner DEM (260 miljoner ecu)	a) 1 mån. fr.o.m. fullständig anmälan b) +3 mån. (kan förlängas genom överenskommelse)	a) ja (CA) b) allmänintresse (i undantagsfall: A)	a) - b) kreditinstitut, försäkring: särskilda tröskelvärden b2) särskilda best. för beräkning av omsättning - i detaljhandels- sektorn - i tidnings- och tidskriftssektorn

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) <u>obligatorisk anm.</u> b) <u>förhandskontroll</u> av koncentrationer c) <u>kontroll av</u> <u>koncentrationer i</u> <u>efterhand</u>	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) <u>fas 1</u> b) <u>fas 2</u>	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa</u> <u>föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
ITALIEN	CA (kriterier för allmänintresse kan fastställas av A för tillämpning av CA: för närvarande fastställs inga sådana kriterier)	a) ja b) ja c) -	a) total omsättning i I eller oms. i I för den verksamhet som skall övertas b) 606 miljarder/ 60,6 miljarder ITL (300 miljoner/ 30 miljoner ecu)	a) 30 dgr fr.o.m. mottagandet av en fullständig anmälan b) +45 dgr (+30 dgr undantagsvis för ytterligare info.)	a) ja b) den nationella ekonomins intressen (se första kolumnen)	a) - b) filmproduktion och -distribution: särskilda tröskelvärden
ÖSTERRIKE	JA	a) ja b) ja c) ja (för mindre konc., skyldighet att informera JA)	(före konc.) a) total omsättning och oms. i hela världen för vart och ett av minst 2 ftg b) 3,5 miljarder/ 5 miljoner ATS (250 miljoner/ 0,36 miljoner ecu)	a) 4 veckor fr.o.m. fullständig anmälan b) 5 månader fr.o.m. fullständig anmälan	a) ja b) konkurrens- situationen	a) - b1) media b2) banker, försäkring: särskilda tröskelvärden

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA* oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
NEDER- LÄNDERNA (ännu inte i kraft)	A	a) ja b) ja c) -	a) total omsättning och oms. för vart och ett av minst 2 ftg i NL b) 250 miljoner/ 30 miljoner NLG (116 miljoner/ 14 miljoner ecu)	a) 4 veckor fr.o.m. mottagandet av anmälan b) 13 veckor fr.o.m. mottagandet av anmälan	a) ja b) allmänt ekonomiskt intresse	a) banker, försäkring
ISLAND	CA -> slutl. beslut	a) nej b) ja c) ja	a) antagande om dominerande ställning eller begränsning av konkurrensen på Island b) ingen	a) - b) 2 mån. efter det att koncentrationen eller förvärvet blev känt	a) ja b) nej	a) inga b) inga

	<u>Behörigt organ</u> A: administrativt/ ministeriellt organ CA: oberoende eller autonom konkurrens- myndighet JA: juridiskt organ	<u>Förfaranden:</u> a) obligatorisk anm. b) förhandskontroll av koncentrationer c) kontroll av koncentrationer i efterhand	<u>Tröskelvärden</u> a) kriterier b) nivå	<u>Föreskrivna frister</u> a) fas 1 b) fas 2	<u>Bedömningskriterier</u> a) dominerande ställning eller konkurrens- begränsningar b) andra	<u>Sektorsvisa föreskrifter</u> a) sektorer uteslutna från koncentrations- kontroll b) särskilda föreskrifter
NORGE	CA -> slutl. beslut A -> överklagande av CA:s beslut	a) nej b) ja b) ja	a) skapandet eller stärkandet av en väsentlig konkurrens- begränsning som står i strid med ett effektivt utnyttjande av resurserna i det norska samhället b) ingen	a) - b) inom 6 mån. fr.o.m. överenskommelsen om förvärvet	a) ja b) nej	a) inga b) inga

ISSN 1024-4506

KOM(96) 19 slutlig

DOKUMENT

SV

08

Katalognummer : CB-CO-96-050-SV-C

ISBN 92-78-00187-2

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg

48